

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

85'inci Birleşim 23 Nisan 2022 Cumartesi

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	415
II.- ÖZEL GÜNDEM	418,439
<i>A) 23 NİSAN GÖRÜŞMELERİ</i>	<i>418:433,439:444</i>
1.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 102'nci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması ile günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri	418:433,439:444
III.- AÇIKLAMALAR	433,435
1.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Cumhurbaşkanlığı koltuğunda oturan kişinin bugün Anıtkabir'de ve Mecliste bulunması gerektiğine ve bu saatte İstanbul'da ayrı bir program yaparak millet iradesine saygısızlık yapmasını şiddetle kınadığına ilişkin açıklaması	433
	413

2.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	435:436
3.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ile Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	436:437
4.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	437:438
5.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	438:439
IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	433
1.- TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un, bayramlarla ilgili yapılan düzenleme gereğince 23 Nisanda Anıtkabir'de yapılan törenlere Meclis Başkanının Başkanlığında heyetin gittiğine, Cumhuriyet Bayramı'nda Cumhurbaşkanının öncülüğünde Anıtkabir'e gidildiğine ilişkin konuşması	433:435

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak dört oturum yaptı.

İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'na,

Hatay Milletvekili Serkan Topal, Hatay'ın sorunlarına,

Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, sanal dünya "metaverse"e,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Konya Milletvekili Esin Kara,

Mersin Milletvekili Ali Cumhuri Taşkın,

Mersin Milletvekili Hacı Özkan,

Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan,

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 102'nci yıl dönümü ile 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'na;

İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi, sağlık yönetimi bölümü mezunlarının kadro sorununa,

Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu, Türk futbolunun son günlerde içinde bulunduğu duruma,

Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin, sağlık sistemindeki sorunlara,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, Türk vatandaşı olmak için alınacak konut bedelinin yükseltilmesi gerektiğine,

Antalya Milletvekili Aydın Özer, Antalya'nın Serik ve Aksu ilçelerinde yaşanan hortumun yarattığı zararın tazmininde TARSİM'in tutumuna,

Bursa Milletvekili Erkan Aydın, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın 102'nci yıl dönümüne ve çocuk işçiliğine,

Sivas Milletvekili Semiha Ekinci, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 102'nci yıl dönümü ile 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'na ve Suudi Arabistan'da düzenlenen Kur'an-ı Kerim'i ve Ezanı Güzel Okuma Yarışması'nda 1'inci olan Ravza Camisi İmam-Hatibi Muhsin Kara'yı tebrik ettiğine,

Kayseri Milletvekili Çetin Arık, iktidarın ona inananları yarı yolda bıraktığına,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, taşeron işçilerin yaşadığı mağduriyete,

Mersin Milletvekili Alpay Antmen, Mersin Büyükşehir Belediyesinin sosyal belediyecilikte çığır açtığına,

Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel, Cumhurbaşkanının açıkladığı YUVAM hesabına,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, dış hekimlerinin sorunlarına,

İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ile 21-28 Nisan Ebeler Haftası'na,

Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel, Askıda Genç Bilet Kampanyası'na,

Mersin Milletvekili Baki Şimşek, Mersin'de yeterli sayıda otel ve turizme hitap edebilecek tesis olmadığına,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, ABD eski Başkanı Bill Clinton'ın Mecliste yaptığı konuşmaya,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş, Turgut Özal'ın vefatının 29'uncu yıl dönümüne,

Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz, Türk gençliğinin millî şuurla yetişmesini sağlayan Ülkü Ocaklarına teşekkürlerini sunduğuna,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, Pençe-Kilit Harekâtı'nda bugün şehit olan uzman çavuşa Cenab-ı Allah'tan rahmet dilediğine, Hakkârî'nin düşman işgalinden kurtuluşunun 104'üncü yıl dönümüne, Resmî Gazete'de yayımlanan Sağlık Uygulamaları Tebliği'nde yapılan değişikliğe, vatandaşların emeğinin enflasyona karşı korunması adına Hükûmeti vazife almaya davet ettiğine, ülkenin içinde bulunduğu bütün bu olumsuzlukları İYİ Parti iktidarının sonlandıracağına ve millet iradesinin sandıkta tecelli edeceğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, ABD Dışişleri Bakanlığının yayınladığı 2021 İnsan Hakları Raporu'na ve Profesör Doktor Erol Güngör'ün vefatının 39'uncu yıl dönümüne,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Gezi davasına, Osman Kavala'nın serbest bırakılması gerektiğine, 22 Nisan Kürt Gazeteciliği Günü'ne, 21 Nisanda açıklanan CPT'nin raporuna, Nevala Kasaba'ya ve AKP iktidarının “dış mihraklar” söylemine devam ettiğine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Kemal Kılıçdaroğlu'nun fahiş elektrik zamlarını protesto ettiğine,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, 11 Nisanda başlayan Mavi Vatan-2022 Tatbikatı'na, Pençe-Kilit Harekâtı'nda şehit olan askerlere Allah'tan rahmet niyaz ettiğine, salgının toplumsal ve ekonomik etkilerini bertaraf etmek üzere ekonomi kalkınma paketleri açıklandığına, başta Cumhurbaşkanı ve Sağlık Bakanı olmak üzere salgınla mücadelede emeği geçen herkese şükranlarını sunduğuna ve Genel Kurul gündemine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz, Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

Mersin Milletvekili Alpay Antmen, Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Sataşması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, İzmir Milletvekili Fehmi Alpay Özalan, Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Denizli Milletvekili Cahit Özkan ile 92 Milletvekilinin Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu Teklifi (2/4331) ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 324) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

2'nci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve 45 Milletvekilinin Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4389) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 327) görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Batman'ın Timok köyüne uygulanan giriş çıkış yasağına ve Timok köylülerinin yaşadığı mağduriyete,

Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil, AK PARTİ'nin yirmi yıllık iktidarı döneminde gerçekleştirdiği yatırımlara,

Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya, cezaevlerinde yaşanan sorunlara ve Aysel Tuğluk'un cezaevinde yatma koşullarını tamamen kaybetmiş olduğuna,

Tokat Milletvekili Kadim Durmaz, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 102'nci yıl dönümü ile 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'na,

Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya, Kemal Kılıçdaroğlu'nun, fahiş elektrik zamlarını protesto ettiğine,

İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan, Savcı Sayan'ın Belediye Başkanlığındaki Ağrı ilinin ekonomik sorunlarına,

Muğla Milletvekili Süleyman Girgin, Muğla'daki kamu hastanelerindeki eksikliklere,

Şanlıurfa Milletvekili Aziz Aydınlık, engelli maaşlarının en az asgari ücret düzeyinde olması gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Zeynel Özen, Koma Zelal grubu üyelerine açılan davaların yıllardır sürdüğüne,

Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş, Konya'da eğitim gören tüm öğrencilerin belediyenin taşıma hizmetlerinden ücretsiz yararlanması gerektiğine,

Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz, yoksulluğun bu milletin kaderi olmadığına,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Habur Gümrük Kapısı'nda yaşanan mağduriyete,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 23 Nisan 2022 Cumartesi günü saat 14.00'te toplanmak üzere 19.41'de birleşime son verildi.

Nimetullah ERDOĞMUŞ

Başkan Vekili

Abdurrahman TUTDERE

Adıyaman

Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

Enez KAPLAN

Tekirdağ

Kâtip Üye

23 Nisan 2022 Cumartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Mustafa ŞENTOP

KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 85’inci Birleşimini açıyorum. (x)

Şimdi İstiklal Marşı’nız okunacaktır.

(İstiklal Marşı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, gündemimize göre, Genel Kurulun 13 Nisan 2022 tarihli 79’uncu Birleşiminde alınan karar uyarınca, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 102’nci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı’nın kutlanması ile günün anlam ve öneminin belirtilmesi amacıyla yapacağımız görüşmelere başlıyoruz.

II.- ÖZEL GÜNDEM

A) 23 NİSAN GÖRÜŞMELERİ

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 102’nci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı’nın kutlanması ile günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, değerli misafirler, aziz milletimiz; millî değerimiz olan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı’nızı kutlamak ve yüce Meclisimizin kuruluşunun 102’nci yıl dönümünü idrak etmek amacıyla bir araya gelmiş bulunuyoruz.

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ve Türkiye Büyük Millet Meclisimizin 102’nci açılış yıl dönümü milletimize, soydaş ve akraba topluluklara ve yüreğinde Türkiye sevgisi bulunan bütün dostlarımıza kutlu olsun.

Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında millî iradeyi amil ve hâkim kılan, dünyanın en haklı mücadelesini en meşru yöntemlerle başarıya ulaştıran ve bizlere bu vatani emanet eden Gazi Meclisimizin ilk Başkanı Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, onun mücadele arkadaşlarını, bu vatan uğruna canlarını feda eden şehitlerimizi ve gazilerimizi saygı, şükran ve minnetle yâd ediyorum.

Değerli milletvekilleri, tarih, bugünün sorunlarına güç yetiremeyenlerin sığınağı değil yarını inşa iradesinin kaynağı olmalıdır. Buradan hareketle, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışı ve Millî Mücadele Dönemi, aziz milletimizin her bir ferdi için güncelliğini yitirmeyen bir tefekkür vesilesidir. Yüz iki yıl önce toplanan yüce ve Gazi Meclisin enkaza dönmüş, işgal ve ilhak tasallutuyla kuşatılmış bir vatanda tam bağımsızlık iddiasını yükseltmek ve tahakkuk ettirmek üzere inşa edilmiş muhkem bir hürriyet karargâhı olduğunu bilmeye mecburuz. Yine bilmeye mecburuz ki bu yüce Meclisin Millî Mücadele’yi zaferle neticelendiren gayretinin temelinde Kuvayimillîye ruhu yatmaktadır. “Kuvayimillîye ruhu” denildiğinde, belli bir zaman diliminde donmuş, şekli temsillere hapsedilmiş bir tarihî gerçekliği anlamamak lazımdır. Kuvayimillîye ruhu yokluğa, esarete, zillete ve kendisinin yabancı telakkilere mahkûm edilmeye çalışılması hâlinde, aziz milletimizin tarihinden ve özünden

(x) 7/4/2020 tarihli 78’inci Birleşimden itibaren coronavirüs salgını nedeniyle Genel Kurul Salonu’ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

kaynaklanan bir hamleyle doğrulmasını mümkün kılan imanın, iradenin tezahürüdür. Dolayısıyla, bu ruh, tarihin belli bir döneminde kalmış olmayıp milletimizin varlığı devam ettikçe ilelebet dayanacağı iman ve iradenin adıdır. Şükür ki bu ruh bugün de vardır, diridir ve zorlukları aşmanın yegâne istikamet sağlayıcı kılavuzudur. Yüzyıl evvel destansı bir biçimde ortaya konan Millî Mücadele'nin şeref levhaları, aziz milletimizin her bir ferdi için bir övünç vesilesidir. Çatısı altında bulunduğumuz bu yüce Meclis de şan ve şeref dolu o mücadelenin karargâhı olmak bakımından zamanı aşan bir manaya ve muhtevaya sahiptir.

Millî Mücadele'nin karargâhı olan yüce Meclisin bugüne bıraktığı iki önemli miras vardır. Bunlardan ilki, bahsettiğimiz üzere istiklalitâm yani tam bağımsızlık uğruna pazarlıksız, korkusuz ve milletimizin şerefine yakışır bir cesaretle mücadele etme azim ve kararlılığıdır. Birinci Meclisin sonraki nesillere bıraktığı diğer önemli miras ise memleketin her meselesinin milletle birlikte ve milletin iradesine dayanarak çözülebileceğidir. Tarihinin en zorlu ve sancılı dönemlerinde yürütülen bir mücadelede kendi iradesine başvurulması, milletimizin eriştiği siyasi merhaleyi göstermesi bakımından çok önemlidir. Millî Mücadele'nin Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yürütülmesi, ülkenin en hayati meselelerinde bile milletin idareye paydaş kılınma hassasiyetinin bir sonucudur. Geçen yüz iki yılda zaman zaman bu hassasiyetin kesintiye uğradığı, millî iradenin zapturapt altına alındığı dönemler olduysa da demokrasimiz olgunlaşmış, darbelerle ve darbecilerle mücadele başarıya ulaşmıştır. Şüphesiz ki bu başarı, milletimizin kararlı ve ısrarlı tavrının sonucudur.

Saygıdeğer milletvekilleri, aziz milletim; bugün artık saklanamaz hâle gelen, birçok dünya liderince dile getirilen hakikat dünyada yeni bir düzenin teşekkül ettiğidir. Esas itibarıyla, şu günlerde şahit olduğumuz çatışmalar, zorluklar ve tesirlerini ülke olarak yakinen hissettiğimiz sarsıntılar, bu yeni dünya düzeninin oluşum sancılarında ibarettir. Başımızı ne tarafa çevirsek bir çatışmaya, bir mücadeleye, bir güç yarışına tesadüf etmekteyiz. Safaların belirginleştiği, çatışmaların kanlı bir hâle evrildiği bu manzara karşısında, kudreti ve kıymeti gün geçtikçe daha iyi kavranan Türkiye'nin nerede durduğu, kimden yana olduğu meraklı soruların konusu olmaktadır. Cevap çok açıktır: Tüm bu çatışmalar ve güç mücadeleleri karşısında Türkiye, şüphesiz bir biçimde uluslararası hukuktan yanadır ve politikalarını belirlerken yegâne kıstas aziz milletimizin hak ve menfaatleridir. Kör bir inatla, hesapsız bir tarafgirlikle değil, milletimizin selametini esas alma, ülkemizin refahına ve geleceğine aykırı hiçbir angajmana girmeme kararımız katidir. Fakat hadiseler ne yönde seyrederse seyretsin, ne tür dengeler kurulursa kurulsun Türkiye, bölgesel ve küresel düzeyde iddialarından sapmayacak, bölgesinin ve bütün insanlığın esenliği için inisiyatif almaktan kaçınmayacaktır. İlhamını Millî Mücadele'den ve gücünü aziz milletimizden alan Türkiye Cumhuriyeti, hegemon güçlerin kurduğu diplomasi masalarında artık bir sorun başlığı olarak değil, çözüme katkısı aranan bir aktör olarak bulunmaya kararlıdır. Bu kararlılığı yok saymaya veya sınamaya kalkan her kim olursa olsun hesabının bozulduğunu görmeye mahkûmdur. Yüzyıl önce ve tamamen tükendiği varsayılan bir dönemde azim ve kararlılığıyla ayağa kalkan, âdeta küllerinden yeniden doğan Türkiye, bugün daha güçlü, daha coşkulu ve daha diridir. Dünyanın ne yöne evrileceği, ortaya çıkan yeni dünya düzeninin niteliği elbette uzun uzun tartışılacaktır fakat şüphesiz ki Türkiye, yeni dünya düzeninde de söz ve iddia sahibi olacaktır.

Bu denli emin olmamızın iki esaslı sebebi vardır: Evvela, dünya artık bu çarpık ve adaletsiz düzenle daha fazla idare edilemez ve ikinci olarak da Türkiye, büyük ve diri bir hamle olarak insanlığın ufkunda parlamaktadır. Türkiye'nin bölgesel ve küresel düzeyde iddiasını gün geçtikçe daha somut bir biçimde ortaya koymak hususunda kararlı olduğunu ifade etmek isterim. Bu kararlılığın gereği olmak üzere, Türkiye'nin terörle mücadelesi başarıyla devam etmekte, belirleyici neticeler elde edilmektedir. Bu noktada şunu belirtmek gerekir ki Türkiye çok uzun yıllar askerî darbelerle ve terörle istikrarsızlaştırılmış, içine kapanmaya mecbur bırakılmıştır. En son 15 Temmuz darbe girişiminde tanık

olduğumuz bu yıkıcı saldırılar, Sayın Cumhurbaşkanımızın kararlılığı ve liderliği, milletimizin basireti, dirayeti ve cesaretiyle boşa çıkarılmıştır, terör de devletin bütün ilgili birimlerinin gayreti ve insanüstü mücadelesiyle bitme noktasına getirilmiştir.

Bu vesileyle, Irak'ın kuzeyindeki terör bölgelerine yönelik olarak yürütülen Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehadete yükselen vatan evlatları başta olmak üzere bütün şehitlerimize rahmet, ailelerine ve aziz milletimize başsağlığı diliyorum. "Gazi" unvanını mübarek bir emanet, ebedî bir şuur olarak yüreğinde taşıyan bu yüce Meclis, bütün şehitlerimizin muazzez hatıraları önünde tazimle eğilmektedir.

Saygıdeğer milletvekilleri, aziz milletim; bugünü milletimiz için anlamlı kılan bir durum da 1927'den bu yana 23 Nisanın Çocuk Bayramı olarak da kutlanmasıdır. Bu yaklaşım, Türkiye'yi diğer devletlerden farklı ve üstün kılan taraflardan biri olarak görülmelidir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun çocuklarla birlikte kutlanması fikri son derece de önemlidir. Şanlı bir geçmişe sahip bir milletin güçlü bir geleceğe yürümesindeki azmin kaynağı, bütün heyecanını ve şevkini çocukların kalplerinden alır. Bu yüzden, çocuklarımızı ve gençlerimizi millî ve manevî değerlerimizle donatıp kendi ayakları üzerinde duran, istiklal ve hürriyet âşığı, çağın gerektirdiği donanıma ve niteliklere sahip kişiler olarak yetiştirmeliyiz. Bu bakımdan eğitim kurumlarımıza, başta Millî Eğitim Bakanlığı olmak üzere bütün bakanlıklarımıza ve sivil toplum örgütlerimize, en önemlisi de ailelerimize büyük sorumluluklar ve görevler düşmektedir. Biz de bu duygularla Türkiye Büyük Millet Meclisimizin açılışının 102'nci gurur yılını yaşarken Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kapsamında yaklaşık bir haftadır Meclis çatısı altında devam eden, bilimden sanat ve spora çeşitli etkinliklerle, yurdumuzun dört bir yanından gelen çocuklarımızla tarihimizin en önemli dönemeci olan millî egemenlik temelli millî değerlerimizin bilincini pekiştirmeye çalışıyoruz. Millet iradesinin temsili bu mekânda, bir haftadır çocuk seslerinin ve cıvıltılarının yükselmesi bugün ile gelecek arasındaki bağın en net ifadesidir.

Konuşmamın bu kısmında çocuklarımıza ve gençlerimize seslenerek devam etmek istiyorum. Sevgili çocuklar, sevgili gençler; geçmişi parlak başarılarla ve insani değerlere saygıyla dolu bir milletin mensubusunuz. Mensup olduğunuz milletin tarihi, bir faziletler kitabı sayılacak kadar insani hasletlerin sergilendiği bir dönemdir. Tarihimizi öğrendikçe daha büyük işler yapmak kudretini kendinizde bulursunuz. Başka milletleri ve toplumları küçük görerek değil, bütün insanlığın faydasına olacak insani erdemleri ve gayreti taşıdıkça devletimizi büyütür ve güçlendirebilirsiniz. Atalarımızın, büyüklerimizin çetin fedakârlıklarla ve bedellerle kazanıp sizlere devrettiği vatani, devleti ve medeniyet değerlerini daha ileri noktalara taşımak sizlerin elindedir.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, aziz milletim; 23 Nisan 2022, Millî Mücadele'yi yöneten Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 102'nci yıl dönümünü kutladığımız bugün, gurur, sevinç ve bu Gazi Meclise emek verenlere şükran duyma günüdür.

Bu vesileyle, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve mücadele arkadaşları olmak üzere, açıldığı günden itibaren Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında görev yapmış bütün milletvekillerimizi ve devlet adalarımızı, yeniden büyük Türkiye yolunda şehadete yükselen, gazi olan, son olarak da 15 Temmuzda darbeye direnen bütün vatan evlatlarını rahmetle, minnetle ve şükranla anıyorum.

Ayrıca, yaklaşmakta olan Ramazan Bayramı'nın aziz milletimize, İslam âlemine ve bütün insanlığa hayır, bereket ve barış getirmesini temenni ediyorum. Şanla, şerefle, birlik ve beraberlik içinde yeniden büyük Türkiye yolunda nice yüzyıllara! Bayramınız kutlu olsun. (AK PARTİ, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilen siyasi partilerin grup başkanlarına onar dakika süreyle, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunmayan siyasi partilerin genel başkanlarına ise talepleri hâlinde beşer dakika süreyle söz vereceğim.

Söz sırasını okuyorum: Adalet ve Kalkınma Partisi Meclis Grubu Başkanı Sivas Milletvekili Sayın İsmet Yılmaz, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı ve Meclis Grubu Başkanı İzmir Milletvekili Sayın Kemal Kılıçdaroğlu, Halkların Demokratik Partisi Eş Genel Başkanı ve Meclis Grubu Başkanı İstanbul Milletvekili Sayın Pervin Buldan'ın yerine Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı ve Meclis Grubu Başkanı Osmaniye Milletvekili Sayın Devlet Bahçeli'nin yerine Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Sayın Erkan Akçay, İYİ Parti Meclis Grubu Başkanı Bursa Milletvekili Sayın İsmail Tatlıoğlu, Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı ve İstanbul Milletvekili Sayın Erkan Baş, Demokrat Parti Genel Başkanı ve Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Gültekin Uysal, Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı ve Ankara Milletvekili Sayın Mustafa Destici.

İlk söz, Adalet ve Kalkınma Partisi Meclis Grubu Başkanı Sivas Milletvekili Sayın İsmet Yılmaz'a aittir.

Buyurun Sayın Yılmaz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ MECLİS GRUBU BAŞKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Millî Egemenlik ve Çocuk Bayramı'mız kutlu olsun. Bu vesileyle, bu günü bayram olarak çocuklarımıza armağan eden Meclisimizin ilk Başkanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, silah arkadaşlarını ve Millî Mücadele'mizi yöneten bütün milletvekillerini saygıyla, rahmetle yâd ediyorum. Açılışından bu yana, yüz iki yıl boyunca bu çatı altında millî iradeye vekâlet eden bütün milletvekillerimize de şükranlarımı sunuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 23 Nisan gününün 1924'te bayram olmasına karar verilmiş, 1929'dan itibaren de Çocuk Bayramı olarak kutlanmaya başlamıştır. Dünyada çocuklarına bayram hediye eden, bu bayramı bütün dünyayla paylaşan tek ülke Türkiye'dir. Bu bayram, cumhuriyet kurulurken kahraman şehitlerimizin yetim kalan çocuklarının bayramı; en zor dönemde en büyük fedakârlığı yapan aziz milletimin çocuklarının bayramı; kazağını, evladının yerine, ıslanmasın diyerek mermilerin üzerine örten Şehit Şerife Bacıların çocuklarının bayramı; kendi küçük, yürekleri memleket kadar büyük geleceğimizin teminatı çocuklarımızın bayramı. İnsanın en saf hâli, Türkiye'nin ve dünyanın bütün çocuklarına barış içinde umut dolu yarınlar diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Edip Cansever'in ifadesiyle “Göküzü gibi bir şey bu çocukluk, hiçbir yere gitmiyor.” Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın ifadesiyle “Çıkamaz çocukluğundan dışarı kimse; kardeşliğimiz bundandır.” Sezai Karakoç'un ifadesiyle “Bir insanı al, onu çöz, çöz, çocuk olsun.” Dünyayı değiştirecek, yenileyecek, diriltecek çocuklarımızın bayramları daim olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi bundan yüz iki yıl önce açıldı. Temsil Heyeti adına Gazi Mustafa Kemal'in Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışından iki gün önce, 21 Nisan 1920 tarihinde Anadolu'daki bütün askerî ve mülki makamlara gönderdiği emirde, genelgede, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışında neler yapılması gerektiği bugünün Türkçesiyle şöyle ifade edilmektedir:

“Allah'ın cömert ihsanıyla Nisanın 23'üncü cuma günü, cuma namazından sonra Ankara'da Büyük Millet Meclisi açılacaktır.” Özet olarak: “O günün mübarek olmasından istifade için, açılıştan önce bütün milletvekilleriyle Hacı Bayram-ı Veli Cami-i Şerifi'nde cuma namazı kılınarak Kur'an'ın

nurlarından ve salattan feyzalınacaktır. Hatim indirilip Buhari Şerif okutulacak, hatmin geri kalan kısmı cuma namazından sonra Meclisin önünde tamamlanacaktır.” (AK PARTİ sıralarından alkışlar) “Vatanın her tarafının kurtarılması maksadıyla yapılan millî çalışmaların önemi ve kutsallığı milletin her ferdinin vekillerinden meydana gelen Büyük Millet Meclisinin yapacağı vatani vazifeyi ifa mecburiyeti hakkında öğütler verilecektir. İşbu tebliğin hemen en ücra köylere, en küçük askerî katalara ve memleketin bütün kuruluşlarına ve müesseselerine yollanması sağlanacaktır. Cenab-ı Hakk’a tam bir muvaffakiyet için niyaz edip yalvarıyoruz.

Temsil Heyeti adına

Mustafa Kemal”

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 20’nci yüzyılın başlarında, Birinci Dünya Savaşı’nda kaybedenler cephesinde yer alan Osmanlı Devleti’nin ordusu Mondros Mütarekesi’yle dağıtılmış ve Anadolu toprakları işgal edilmişti. Ümitlerin azaldığı, ufkun daraldığı bir dönemde milletimizin tarihî refleksleri harekete geçmiş ve Mustafa Kemal Paşa önderliğinde Anadolu’da bir büyük kurtuluş hareketi başlatılmıştır. Bu hareketin dayanağı milletimizin değerleri; siyasi projesi, yol haritası Misakımillî’dir. Birinci Meclis, o zor şartlarda, millet iradesinin yegâne temsilcisi olarak, büyük zafere giden süreci ortak akıl ve dayanışma içinde adım adım yönetti. Birinci Meclisin başarısının sırrı güçlü bir demokratik temsil yeteneğinin bulunmasıdır. İlk Meclis toplumun tüm renklerinin temsil edildiği üyelerden oluşmaktaydı. Kurtuluş Savaşı sonrasında kurulan cumhuriyet de gücünü, meşruiyetini ve heyecanını Birinci Meclisin de istinatgâhı olan millet iradesinden almıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kuruluştaki kurucu değerler bugün de yaşamaktadır. Kuruluştaki direnme ve mücadele ruhunu 15 Temmuz gecesi bu Mecliste yaşadık. Kuruluştaki heyecanı, Ayasofya’yı ibadete açan Cumhurbaşkanlığı kararının Mecliste okunmasını ayakta, gözyaşları içinde alkışlayan milletvekillerimizde gördük. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kuruluştaki tam bağımsız Türkiye’nin Kuvayimillîye ruhunu, Karabağ barış sürecini gözlemlemek üzere Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının gönderilmesini içeren tezkerenin kabulünde gördük. Kuruluştaki milli iradenin üstünlüğü ilkesini, her darbe ve müdahale sonrası sorunları milletin hakemliğine götürerek çözmesinde gördük. Hiç kimsenin şüphesi olmasın ki üstte gök çökmedikçe, altta yer yarılmadıkça bu milletin değerlerini kimse bozamaz, milletin iradesine kimse pranga vuramaz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi devleti kurdu, cumhuriyeti kurdu, bu süreçte cumhuriyeti demokrasiyle de taçlandırdı. Bu süreç hiç de kolay olmadı; millî iradeyi hâkim kılma mücadelesinde çok büyük engellerle karşılaştık, demokrasimiz birçok engeli aşarak bugünkü seviyesine geldi. 1960 darbesi, 1971 darbesi, 1980 darbesi, 1997 darbesi, 2007 muhtırası, 2016 darbesi yıllarında milletin iradesi hedef alınarak gerçekleştirilen darbeler ve muhtıralar Türkiye’ye büyük bedeller ödetti; milletimiz koalisyon kriz ve kaos sarmalından uzun seneler boyunca kurtulamadı, darbe anayasaları vesayet kurumlarını güçlendirdi, millî irade hiçe sayıldı. Vesayet odaklarının müdahalelerine bir daha fırsat vermemek üzere milletimiz, zaten sahip olduğu egemenliğin bir parçası olan hükümet kurma yetkisini aynı, Meclisi belirlemede olduğu gibi, kendi uhdesine aldı. Bu, ülkemizin demokrasi tarihinde önemli bir kilometre taşıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yirmi yıldır bu ülkeyi idare eden siyasi kadro olarak, Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, milletimizin bize çizdiği rotadan ayrılmadan, ülkemizi muasır medeniyetler seviyesinin üzerine çıkarmak, büyük ve güçlü Türkiye’yi inşa etmek için canla başla çalıştık, milletimizin hayallerini birer birer gerçekleştirdik, gerçekleştirmeye devam ediyoruz. Türkiye’nin bugün dünden daha güçlü olduğunu, çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkma hedefine her geçen gün daha çok yaklaştığımızı görüyoruz. Merhum Profesör Doktor Kemal Karpat’ın ifadesiyle,

Türkiye son iki yüzyıllık Türk devlet tarihinin en güçlü dönemini yaşıyor. Güçlü olduğu için, 1993'te işgal edilen Karabağ bugün özgür. Güçlü olduğu için, 1974'ten bu yana mahzun olan, kapalı olan Kıbrıs'taki Maraş bugün açık. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Güçlü olduğu için, Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı, Barış Pınarı Operasyonlarıyla terör koridoru çöktürüldü. Güçlü olduğu için, Akdeniz'de, Libya'da, Türkiye'nin varlığı dosta güven, düşmana kaygı veriyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz en zor dönemleri birlik ve beraberlik içinde aştık, en zor sorunları birlikte çözdük; gücümüz birliğimizdir. Bu, İstiklal Savaşı'nda da böyleydi, bugün de öyle. İstiklal Savaşı döneminde de farklı sesler vardı, bugün de olabilir, bugün de var. İstiklal Savaşı döneminde "500 milyon lira borcu, yıkık bir ülkesi, verimli olmayan toprağı ve 10-15 milyon geliri olan bir millet dış yardım almadan yaşayamaz." diyen vardı, o gün de Atlantik ötesinden yardım isteyenler, mandacılar, İngiliz Muhipleri Cemiyeti üyesi, Türk Wilsoncular Birliği üyeleri vardı. Ancak bunlar olduğu gibi "Manda ile istiklal bir arada olmaz." diyenler, "Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." diyenler de oldu. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bu ülke bizim, bu vatan bizim, sorumluluk da bizim. Bizim asli vazifemiz, gerçek resmi göz ardı etmeden Türkiye'nin geleceğine olan inancı artırmak, umudu çoğaltmaktır. Zor dönemde yaşanan problemlerin farkında olarak, bunları çözecek gücümüz de kararlılığımız da var. En zor günleri aştık, yine hep birlikte aşarız. Karamsarlar yapılmayanları söyleyecek, bizler yapılanları söyleyeceğiz. Nihayetinde hakem halktır, halkın gözü de terazidir. Tarih, her zaman, tarihin doğru tarafında duranların milletiyle beraber yürütenler olduğunu göstermiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizim siyasetimizin esası barıştır, huzurdur, kardeşliktir. Bizim siyasetimiz büyük Türkiye siyasetidir. Bizim hedefimiz, hukukun üstünlüğü ilkesine dayanan demokratik büyük ve güçlü Türkiye'dir. Bundan sonra da el birliğiyle, hep birlikte yeniden büyük Türkiye'yi inşa edeceğiz.

Bu duygu ve düşüncelerle bir kez daha 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nızı kutluyorum. Ebediyete akıp giden her yüz iki senede aziz milletimizin çok daha büyük başarılarına imza atacağına ve bu bayramı çok daha büyük şan ve şerefle, huzur içinde kutlayacağına olan inancımız tamdır. Çocuklarımızın gözlerinden öpüyor, bu ülkenin aydınlık geleceği adına onlara inanıyor ve güveniyoruz. Dünyanın bütün çocukları için barış ve huzur içinde mutluluklar diliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ MECLİS GRUBU BAŞKANI İSMET YILMAZ (Devamla)
– İlk Meclisin aziz hatırasını minnetle şükranla yâd ediyoruz. Bütün şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyoruz, gazilerimizi hürmetle selamlıyoruz. Aziz milletimin her daim başı dik, alını ak, gönüllü pak olsun. Allah Türkiye'nin yolunu, bahtını açık eylesin.

Bu vesileyle, aziz milletimizle birlikte önümüzdeki süreçte kutlayacağımız Ramazan Bayramı'nı kutluyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yılmaz.

Şimdi söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı ve Meclis Grubu Başkanı İzmir Milletvekili Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Kılıçdaroğlu. (CHP sıralarından ayakta alkışlar)

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI VE MECLİS GRUBU BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekillerim, televizyonları başında bizleri izleyen saygıdeğer vatandaşlarım, sevgili çocuklar, sevgili gençler; Cumhuriyet Halk Partisi adına, Türkiye Büyük Millet

Meclisinin açılışının 102'nci yılını ve 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nızı yürekten kutluyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan ve değerli üyeler; Meclisin açılışının 102'nci yıl dönümünde sizleri bir tarih yolculuğuna çıkarmak istiyorum. Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk bu yolculuğumuzda bize rehberlik edecek. Tarih 1 Mart 1922. Atatürk, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Üçüncü Yasama Yılı'nın açılış konuşmasını yapıyor. Konuşma şöyle: "Yüce Meclisin bir yılda yaptığı birleşim 167'dir. Bu birleşimlerde 271'i açık ve 69'u gizli ve 19'u kısmen gizli, kısmen açık olmak üzere toplam 359 oturum yapılmıştır. Yüce Meclis bu geçen yıl içinde 177 kanun tasarısı ve teklifini Birinci Yasama Yılı'ndan devralmıştır. İkinci Yasama Yılı'nda da 355 kanun tasarısı ve teklifi geldi, 10 tane de tezkere ve önerge olarak geldikten sonra kanun işlemine tabi tutuldu. Böylece 542 kanun tasarısı ve teklifinden bu yıl içinde 94'ü kanunlaştı, 65'i reddedildi." Bir daha ifade edeyim: "94'ü kanunlaştı, 65'i reddedildi." "30'u Bakanlar Kuruluna gönderildi. 15'i Bakanlar Kurulu veya sahipleri tarafından geri alındı. 18 kadarı ilgili kanunlarla birleştirildi. 6 adedi karar şeklinde kabul edildi ki toplam 228 eder, 106 tasarının da komisyonlarca işlemi tamamlanmış ve Genel Kurula gönderilmiştir. Geri kalan 208 tasarısı ve teklif komisyonlarda bulunmaktadır ki bu yıl tamamlanacaktır." Gazi Mustafa Kemal Atatürk bunları ifade eder.

Değerli milletvekilleri, dikkat buyurunuz; Türkiye Büyük Millet Meclisi bu görevi yaparken Bakanlar Kurulundan ya da milletvekili grubundan gelen kanun tasarılarını, tekliflerini kayıtsız şartsız kabul etmemiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi, hâkimiyetin kayıtsız ve şartsız millete ait olduğu ilkesinden aldığı güçle cephede de savaşmış, Bakanlar Kurulunun isteklerine de karşı çıkabilmiştir. Atatürk'e "Gazi"lik unvanını veren Meclis, Millî Kurtuluş Savaşı'nın ana karargâhı olduğu için "Gazi Meclis" olarak nitelendiriliyor. Kaldı ki Türkiye Büyük Millet Meclisi, bazı mensuplarının bizzat cephede savaşmış olması nedeniyle de Gazi Meclistir. Cephede de mücadele ettikleri için kırmızı yeşil şeritli istiklal madalyasına sahip, asker kökenli olmayan milletvekillerinin sayısı yaklaşık 50'dir.

Değerli Başkan, yüzyıl önce bu yüce Meclisin, Gazi Meclisimizin çalışma koşulları ve prensipleri ve başarıları bu şekildeyken, bugün, üzülecek ifade edeyim ki yetkileri kısıtlanan, milletvekillerin denetim ve yasama görevlerini tam olarak yerine getiremediği, sınırlandığı, hatta engellendiği bir tabloyla karşı karşıyayız. Yürütme organı tarafından getirilen kanun tasarılarının veya milletvekillerine verdiğimiz kanun tekliflerinin tek bir merkezden hazırlanması, hazırlanan tasarı ve tekliflerin büyük bir bölümünün sorgusuz sualsiz, yapılan tüm uyarılara ve önerilere rağmen, neredeyse virgölüne dahi dokunulmaksızın kabul edilmesi, muhalefet tarafından verilen kanun tekliflerinin ahlaki, vicdani ve hukuki dayanaklardan yoksun bir biçimde reddedilmesi bir sorun olarak önümüzde durmaktadır. Milletvekillerinin yazılı ve sözlü önergelerinin yanıtlanmaması, cevapların ise büyük bir bölümünün içerikten yoksun olması ayrı bir sorun olarak Parlatmentonun gündeminindedir. Oysa yüzyıl önce yani yüzyıl önce bu Meclis, az önce Mustafa Kemal Atatürk'ün konuşmasından yaptığım alıntılarda da görüleceği üzere, tüm fikirlerin özgürce tartışıldığı, ortak görüşün oluşması için azami düzeyde çalışıldığı bir Meclisti. Üstelik, o Meclis bir yandan özgürce tartışıp yasa yaparken öte yandan işgal güçlerine karşı bizzat savaşan bir Meclisti.

Sayın Başkan, gelecek yıl bu sıralarda Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 103'üncü yılını kutlayacağız. 29 Ekim 2023'te cumhuriyetin 2'nci yüzyılına ilk adımı atmış olacağız. İnaniyorum ki gelecek yılki kutlamalarımız cumhuriyetimizin demokrasiyle taçlandırılacağı bir sürecin yarattığı atmosfer içinde gerçekleşecektir. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Tek adam rejimini dünyaya örnek olacak şekilde, demokrasinin sınırları içinde ve sandık yoluyla ortadan kaldıracğız. (CHP sıralarından alkışlar) Yüzyıl öncesinden aldığımız ilhamla güçlendirilen ve

tüm vesayetleri reddeden bir parlamenter sistemin çalışmalarına başlamış olacağız, bundan kimsenin şüphesi olmasın. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, güçlendirilmiş parlamenter sistemde ve bu sistemin inşa sürecinde hep birlikte hareket edeceğiz, bu ülkeyi hep birlikte yöneteceğiz. Bunu başardığımızda Türkiye'nin temel problemlerinin büyük bir bölümünü de kısa süre içinde çözmüş olacağız. Evlatlarına bir bardak süt dahi içiremeyen kadınların; hangi düşünceden, hangi inançtan olursa olsun, sadece kendisinin değil herkesin özgürce yaşamasını talep eden gençlerin; kamudaki iş hakkı mülakat yoluyla engellenen gençlerin; irfanı, fikri, vicdanı hür yaşamaktan başka gayesi olmayan gençlerin şüphesi olmasın; topraklarından uzaklaştırılan çiftçilerin, hak ettiği ücreti alamayan, üstüne bir de işsiz bırakılma tehdidiyle çalışmak zorunda bırakılan işçilerin şüphesi olmasın; çocuklarına bir kahve parası verecek kadar harçlık veremeyen babaların şüphesi olmasın; sadece 2021 yılında, faturasını ödeyemediği için elektriği kesilen, karanlığa mahkûm edilen yaklaşık 4 milyon abonenin şüphesi olmasın. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bir kez daha ifade ediyorum: Başta ekonomik sorunlar olmak üzere ülkemizin tüm sorunlarını birlikte çözeceğiz. Bu güzel ülkeye bolluk ve bereket getireceğiz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Değerli milletvekilleri, hakkın, hukukun, adaletin bir kişinin iki dudağı arasında olduğu bu baskıcı dönemin sonu yaklaşmaktadır. Merkez Bankasındaki 128 milyar doların nerelere ve kimlere peşkeş çekildiğinin ortaya çıkarılacağı dönem yakındır. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Barış akademisyenlerinin kürsülerine döneceği günler yakındır. İstanbul Sözleşmesi'nin yeniden yürürlüğe gireceği günler yakındır. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Hayat pahalılığının sona ereceği günler yakındır. Tank Palet Fabrikasının geri alınacağı, Süleyman Şah Türbesi'nin tekrar vatan toprağına götürüleceği günler yakındır. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; İYİ Parti sıralarından alkışlar) Hangi görüşten, inançtan ve kimlikten olursa olsun herkesin bu ülkede huzur ve barış içinde yaşayacağı, kimsenin ötekileştirilmeyeceği...

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – Hadi oradan!

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI VE MECLİS GRUBU BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) – ...yönetim erkinin hesap vermekten çekinmeyeceği, hesap vermenin de hesap sormanın da hukuki ve ahlaki bir zorunluluk olacağı günler yakındır. İçinden geçtiğimiz bugünler geride kalmak üzeredir.

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – Hadi oradan!

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI VE MECLİS GRUBU BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) – Dolayısıyla gelecek tahayyülümüzde umutsuzluğa yer yoktur. Mücadelemiz, tek bir çocuğun dahi yatağa aç girmeyeceği ve karanlıkta kalmayacağı adaletli bir düzeni kurma mücadelesidir. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Sayın Başkan, evet, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102'nci kuruluş yıl dönümündeyiz. Yaklaşık yüzyıl önce Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşları tüm mazlum milletlere örnek olan cumhuriyetimizi nasıl kurdularsa, yüzyıl sonra, hep birlikte, bu Parlamento cumhuriyetimizi gerçek anlamda demokrasiyle taçlandıracaktır. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Güçlendirilmiş parlamenter sistem yoluyla ulusal egemenlik kayıtsız şartsız, gerçek anlamda, gerçek manada milletin olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI VE MECLİS GRUBU BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) – Bir kişiye millî egemenlik teslim edilmeyecektir. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Geç bunları. (CHP sıralarından gürültüler)

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI VE MECLİS GRUBU BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) – Bu duygularla Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşlarını ve tüm şehitlerimizi şükranla ve rahmetle anıyorum. Tüm çocuklarımızın Atatürk’ün kendilerine armağan ettiği 23 Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı’nı ve vatandaşlarımızın önümüzdeki Ramazan Bayramı’nı yürekten kutluyorum.

Selamlar, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, ayakta alkışlar; İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kılıçdaroğlu.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Çık, ortaya çık; çık hadi, görelim hadi! Genel Başkana laf atılmaz, utanmıyor musun?

BAŞKAN – Arkadaşlar, heyecan yapacak bir şey yok, konuşmalar devam ediyor, sakın olun lütfen.

Şimdi, söz sırası Halkların Demokratik Partisi Eş Genel Başkanı ve Meclis Grubu Başkanı İstanbul Milletvekili Sayın Pervin Buldan’ın yerine Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş’a aittir.

Buyurun Sayın Daniş Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ GRUP BAŞKAN VEKİLİ MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen değerli halkımız; hepimizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum öncelikle.

Bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102’nci kuruluş yıl dönümü vesilesiyle, özellikle ekranları başında, bugün neler söyleneceğini, 23 Nisanın neden Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı olduğunu merak eden, yaşananları dikkatle izleyecek olan yurttaşlarımızı en içten duygularıyla Halkların Demokratik Partisi ve şahsım adına tekrar saygıyla selamlamak istiyorum.

23 Nisanın halk egemenliğinin tesisi ve cumhuriyetin kurulmasında önemli bir adım olduğu konusunda tabii ki hiçbir kuşku yoktur. Ben öncelikle bugünü kutluyorum ve önceki yıllara bir göz atma ihtiyacı duyuyorum. Her 23 Nisan oturumunda, yaptığımız konuşmalarda bir hususun altını özellikle çiziyoruz, o da bugünkü Meclis gerçekliğini eksiklikleri de olsa aşan, onun ilerisinde olan 1920 Meclisi ve kapsayıcı yapısıdır. Kayıtlara baktığımızda, lazistan mebusu da vardır, kürdistan mebusu da vardır. Ademimerkeziyetçilik ve temsilde kısmen de olsa adalet prensiplerinin esas alındığı mozaikçi 1921 Anayasası’nda görmek mümkündür. Mecliste kendi kimliği ve rengiyle temsilin önu açık olduğundan ulus milliyetçilik formları henüz esastan hâkim değildi o zaman.

Kısaca, geçen yıllar içinde, temsil edilmesi gereken halk iradesi ve yaşam için kader birliği âdeta iktidarların insafına bırakılarak eşit yurttaşlık hayalleri hepten gasbedilip bunu takiben merkez-yerel yönetim dengesi bozulmuştur. Bu tablo, geçmişin devasa bir yıkıntısı olarak önümüzde tüm yakıcılığıyla durmaktadır.

Değerli halkımız, aradan geçen yüzyıl içinde bir soru orta yerde duruyor. Yüz iki yılda ne değişti? Evet, şüphesiz bizler ve dünya çok değişti. Siyaset, toplum sosyolojisi ve teknoloji dönüştü. Çok uzağa gitmeden “blockchain” gibi teknolojiler üzerinden gelişen merkezizetsiz yapılar sınırları anlamsız kılmakta, ulus devlet ve kapitalizmin tüm ezberlerine meydan okumakta, deyim yerindeyse artık finans kapitali sarsmanın eşiğindedir. Böylesi bir fotoğrafta kısa süre önce başlayan Ukrayna işgali ve bu işgal paralelinde yürüyen Atlantik-Pasifik hattındaki kıyasıya satranç oyunlarıyla NATO’nun

dönüşü “kapitalist modernite” dediğimiz aygıtın ekonomik-politik tahayyüllerinin neler olacağını bize gösteriyor. Türkiye, son derece akışkan olan bu küresel değişikliklerden tabii ki azade değildir; 2023’le yeni bir yüzyıla girerken bazı siyasi, sosyal ve toplumsal anlayışları ya terk edecek ya da zamanın ruhuna yenilmiş, hikâyesini kaybetmiş bir ülke olarak yola geriden, son derece krizli ruh hâlleri ve bitmek tükenmek bilmeyen eksen kaymalarıyla devam edecek.

Şunu söylemek mümkün: Yüzyıllık süre boyunca cumhuriyet antidemokratik bir karaktere sahip olmuştur. Evet, ortada bir cumhuriyet var ama eksiktir hem de demokratik değil; ortada sembolik bir demokrasi var ama toplumdaki yana değil; ortada sorunlar var ama yönetenler görmekten ve çözmekten yana değil; ortada farklılık, çok seslilik var ama hepsi tehlike olarak görülüyor. Birçok şey söylemek mümkün ve hepsinin çıktığı tek bir kapı var, o da inkâr. Evet, tüm kimlikler inkâra dayalı devlet aklı altında eziliyor; tüm değerler inkâra dayalı siyaset altında görünmez kılınmak isteniyor; tüm zenginlikler inkâra dayalı siyaset altında yoksullaştırılıyor. Görüyoruz, hukuk ve adalet hiç olmadığı kadar iktidarın komplolarını yürüten yargı sisteminin vesayeti altındadır. Yargı âdeta testere misali yurttaşlık kurumu başta olmak üzere öteki kimliğe tabi her özneyi devre dışında bırakmaktadır. Görüyoruz, komploların devlet felsefesi hâline getirildiği, küresel risklerin ve değişimlerin okunamadığı yeni dünya düzeni kurulurken yüzyıl öncesinin devlet refleksleriyle hareket edildiği bir çağ yangınındayız. Gelinen aşamada iktidar ve küçük ortağının cumhuriyetin 2’nci yüzyılına yeni bir inkâr konseptiyle girmeye çalışması tesadüf değildir. Özellikle Aleviler ve Kürtler başta olmak üzere halklara dönük tahammülsüzlüğün Nirvana’ya ulaşması, demokratik siyaset yürütenlerin tutuklanması, kadın düşmanları, cezaevlerindeki şiddet, şeffaf hâle gelen işkence ve milyonların âdeta vatandaşlıktan çıkarılmasına dönüşen kayyum rejimi bunun göstergelerindedir. İşte, bu kıyametin içinde bizim inandığımız reçete demokratik ulus düşüncesidir. Demokratik ulus, tüm bu sosyal, siyasal, ekolojik ve ekonomik krizlere karşı geliştirilmiş toplumcu bir politikanın adıdır. İnançları, halkların birliğini, toplumsal cinsiyeti, özgürlük ve dayanışmayı esas alır; çok dilli, çok kimlikli, çok inançlı ve çok kültürü içeren, ötekileştirmeyen demokratik bir cumhuriyetin ulus hâlidir.

Değerli milletvekilleri, Sayın Başkan; biz Halkların Demokratik Partisi olarak her şeyin politikayla başladığına inanıyoruz ve “Demokrasi, politikanın ahlaki yüzüdür.” diyoruz. Herkesin diline doladığı, içinde politikanın olmadığı soyut demokrasi değil, toplumsal sorunlara çözüm olacak hakiki demokrasi istiyoruz çünkü günümüz dünyasının bayrağı demokrasidir; gençler ve kadınlar bu bayrağın taşıyıcılarıdır.

Bu özel gün için burada hazır bulunanların huzurunda açıkça söylemek isterim ki demokrasinin bugünkü tanımı devletin kötüye kullanılmasıdır. İktidar bloku demokrasiden hazzetmiyor, bunu görüyoruz; siyasal muhalefet de demokrasiden korkuyor. Tam da burada “üçüncü yol” olarak diyoruz ki: Demokrasi insan özgürlüğünü garanti altına alıyorsa demokrasidir. Aynı şekilde, adalet, bizim en büyük amacımızdır. Adaletten yoksun her politika yaşam siyasetinin ihlalidir. Laik, sivil, özgürlükçü ve inanç özgürlüğünü gözetken, farklı kimlik, dil ve kültürleri kapsayan, toplumsal müzakereden yana bir anayasa demokratik bir çıkışın başlangıcı ve ruhudur. Biz halklar bahçesi HDP olarak, kimlikleri yok sayan, bizleri katı tanımlara hapseden, toplumsal sorunlarımızı çözmek yerine daha da kutuplaştıran, kriz ve kaoslarla ayakta kalmaya ant içmiş, doğayı düşman ilan etmiş hükümetlerin halka değil halkın hükümetlere hesap verdiği bir cumhuriyet istemiyoruz; en köklü ve hayati sorun olan Kürt sorununu çözmeyen, çözemeyen bir cumhuriyet istemiyoruz. Bizim ihtiyacımız, demokratik bir cumhuriyettir, çünkü bu ülkede Kürtler, Türkler, Aleviler, Sünniler, Ermeniler, Süryaniler, Araplar, Çerkezler, Lazlar, Romanlar, Pomaklar; kadınlar, gençler, emekçiler ve en çok da çocuklar kendi geleceğini güvende hissetmiyor, yarınlarına umutla bakamıyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 23 Nisanda ne yazık ki çocukların kutlayabileceği bir bayramdan biz söz edemiyoruz. Cezaevlerine atılan, şiddete ve cinsel istimara uğrayan, sokakta, tarlada çalıştırılan, ana dilinde eğitim göremeyen çocuklar bu ülkenin kanayan yarasıdır. TÜİK verilerine göre, Türkiye’de ekonomik faaliyette çalışan 720 bin çocuk işçi bulunmaktadır. Nitekim İSİG Meclisine göre kayıt dışı çalıştırılan çocuklar göz önünde bulundurulduğunda çocuk işçi sayısı 2 milyonun üzerindedir. Spesifik bir örnek vermek istiyorum: İzmir Barosu 2020 yılında çocuk istismarı suçu için 1.078 avukat görevlendirdi, bu sayı 2021’de 1.470’e çıktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ GRUP BAŞKAN VEKİLİ MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Neymiş? Demek ki çocuklar risk altında, demek ki çocuklar her alanda risk yaşıyor. Özellikle vurgulamak gerekiyor, Meclisin, çocukların yaşam hakkı ve ana dilinde eğitim hakkı başta olmak üzere tüm haklarını güvence altına alan bir ortamı yaratmamış olması en büyük demokrasi ayıbıdır. Bu konunun siyasetüstü tutularak Parlamentonun adım atması, çocuklara karşı hepimizin tarihî bir sorumluluğudur. Buradan çağrı yapıyorum, açık çağrı: Gelin, Mecliste çocuk hakları daimî komisyonunu önce bir kuralım, ikinci bir adım olarak da çocuk hakları bakanlığının kurulması için yasal süreci başlatalım.

Nüfusun üçte 1’ini oluşturan çocuklara dair bir çocuk hakları siyaseti yoktur. Biz çocukların istismara uğramadığı, yoksulluğun kader kılınmadığı, sağlıklı şartlarda eğitim ve barınma hakkından yararlanabildiği bir ülke istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ GRUP BAŞKAN VEKİLİ MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Yüzyıl önce, bugün, çocuklar için bayram olarak hayal edilmişti; yüz iki yıl sonra bunun hâlâ neden bayram olamadığını tartışmak acı vericidir. Bayram olarak açılan bir Meclisin bugün işlevsizleştirilen sıradan bir binaya çevrilme hikâyesine dair söz kuruyoruz; işte ülkenin özeti bu.

Bizler, silahlara her dakika milyon dolar harcayan ve her dakika yüzlerce çocuğu açlıktan ya da iyileştirilebilir hastalıklardan öldüren bir dünyaya ve bu sisteme “hayır” diyoruz. Bir çocuk mamasına erişemediğimiz bu zalim zamana “hayır” diyoruz. Hiçbir yere varmayan yürüyen merdivenlerle övünenlere, kitapsız kütüphaneler, çocuksuz kreşler ve eğitimsiz üniversiteler açanlara, nehirsiz köprü yapanlara...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen; üçüncü dakika oluyor Sayın Danış Beştaş.

HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ GRUP BAŞKAN VEKİLİ MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Evet, sağ olun.

Kendinden olmayan herkesi düşman görenlerin, bir ayakkabı kutusundan rejim yaratmalarını karşındayız. Biz yaşamın önüne tecridi koyanlara “hayır” diyoruz. Denir ki: “Affı olmayan yegâne günah, umuda karşı işlenendir.” Bu ülkedeki çocukların umuduyla oynayan bu günahkâr sisteme “hayır” diyoruz. Ezilen halkların düşünürü Fanon, lösemi olup gencecik yaşta ölmeden önce şunu der: “Önemli olan, inandığımız fikirler için elimizden gelenin azamisini yapıp yapmadığımızdır. Eğer en başta bir amacın hizmetkârı değilsek, halkın adalet ve özgürlüğünün sevdalısı değilsek, yeryüzünde bir hiç demektir. Yaşamı belirleyen husus çabalarımızdır, döktüğümüz terdir; bizler yaptıklarımızdan

ibaretiz.” Evet, biz bu bilinçle yüzyıldır direniyoruz ve İnce Memed’in Çukurova’dan dediği gibi “Direnmek haktır.” diyoruz.

Teşekkür ediyorum, sağ olun. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Danış Beştaş.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, bir bitirelim konuşmaları. Şimdi Grup Başkan Vekilleri gruplar adına bir konuşsun.

Şimdi söz sırası, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı ve Meclis Grubu Başkanı Osmaniye Milletvekili Sayın Devlet Bahçeli’nin yerine Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Sayın Erkan Akçay’a aittir.

Buyurun Sayın Akçay. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ GRUB BAŞKAN VEKİLİ ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102’nci kuruluş yıl dönümü münasebetiyle toplanmış bulunuyoruz. Aziz milletimizi ve muhterem heyetinizi Milliyetçi Hareket Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, son iki bin yıl içinde nice büyük devletler kurduk; üç kıtada, yedi iklimde hüküm sürdük. Bütün insanlığı kucaklayan yönetimler ve medeniyetler inşa ettik; nice saadetli, şanlı, güçlü dönemler yaşadık; çağ açıp çağ kapadık fakat son iki yüzyılda çeşitli felaketlerle, vatan kayıplarıyla, beka tehditleriyle karşı karşıya kaldık. Türk milleti tarihin sayfaları 19’uncu yüzyıldan 20’nci yüzyıla çevrilirken işgallere, katliamlara ve acılı göçlere maruz bırakılarak ateşle imtihan edilmiştir.

Yüz dört yıl önce ülkemiz, İngiltere, Fransa, İtalya ve Yunanistan tarafından işgal edilmişti; ordularımız dağıtılmış, silahlarımız elimizden alınmıştı. Emperyalist devletler vatanımızı sırtlanlar gibi paylaşmıştı. Uzun savaş yıllarında nüfusumuz erimiş, milletimiz yoksul ve bitap düşmüştü; memleketimiz harap olmuş, ekonomi çökertilmişti. Türk milleti öz vatanında boğulmak isteniyordu. Bu vahim ortamda yürütülen kurtuluş faaliyetleri içeriden baltalanmaya çalışıldı. Yerli iş birlikçiler işgalcilerin telkinleriyle Kuvayimillie’ye karşı beşinci kol faaliyeti yürütmüş, isyanlar çıkarmıştı. İşgalcilerle iş birliği yapan bazı sefil siyasetçiler, bir kısım Babıalı bürokratları müsteviden himaye dilenerek iktidarı ele geçirebileceklerini ummuşlardı, tıpkı bugün yabancı devletlerden destek ve yardım bekleyenlerin, yabancı büyükelçilerle içli dışlı olanların yaptığı gibi.

Bu ağır koşullar altında Hatay’da Kara Mehmet Çavuş, İzmir’de Hasan Tahsin, Ayvalık’ta Yarbay Ali Çetinkaya, Maraş’ta Sütçü İmam tarafından işgalcilere karşı atılan ilk kurşunlar Kurtuluş Savaşı’nın işaret fişekleri olmuştur. Aynı istikamette, Atatürk, bağımsızlık mücadelesinin vatan sathına yayılması için Samsun’da ilk adımı attı. Amasya’da vatanın bütünlüğüyle milletin bağımsızlığının tehlikede olduğu, milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararlılığının kurtaracağı ilan edildi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Erzurum Kongresi’nde “Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz.” kararı bütün dünyaya duyuruldu. Balıkesir’de, Nazilli’de, Alaşehir’de toplanan kongrelerle Kuvayimillie düzenli istiklal ordusuna dönüştürülerek cephele kuruldu. Sivas Kongresinde manda ve himaye reddedildi. Millî iradenin bütün vatan topraklarında hâkim kılınacağı kararı “Ya istiklal, ya ölüm!” parolasıyla ilan edildi. İngiliz kuvvetleri 16 Mart 1920’de İstanbul’u işgal ederek vatanın bütünlüğüne kastetmiş, Meclis-i Mebusanı dağıtarak millet iradesine el uzatmıştı. Bu ağır şartlar, Ankara’da olağanüstü yetkilere sahip bir Meclisin toplanmasını zorunlu kılmıştı. Türkiye Büyük Millet Meclisi yüz iki yıl önce, memleketin dört bir yanından gelen kahramanların dualarıyla, azim ve

iradesiyle açıldı. O kahramanlar ki kaosa sürüklenen vatanda umutlu günlerin taze filizlerini yeşerttiler, ümitleri boğan felaketlerden göz kamaştırın zaferler çıkardılar. O kahramanlar, Ulus'taki mütevazı binada, okullardan getirilen tahta sıralarda, isli gaz lambaları altında, Polatlı'dan gelen top sesleri içinde bağımsızlığa inanmış bir milletin neleri başarabileceğini tüm dünyaya ispat ettiler. İşgalciler Anadolu'yu paylaşırken o kahramanlar millî egemenliği hâkim kılarak teslimiyet belgelerini yırtıp attılar. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Milletimiz 23 Nisanda etnik köken, dil, din, mezhep, yöre ayrımı yapmaksızın millî devlet ülküsünde birleşmiş, bağımsız yaşama iradesini ortaya koymuştur. Bu yüce Meclis, İstiklal Savaşı'mızı yöneten Gazi Meclistir. Bu Meclis, Türk milletinin kendini yönetme şuurunun belgesidir. Ülkemizin kalkınma ve gelişme hamleleri bu çatı altında biçimlenmiştir. Demokrasi bu sıralarda gelişmiş, memlekete yayılmıştır.

Gazi Meclisimiz yoklukları aştı, zorlukları yendi, işgal ve esareti yok etti ve zaferini 29 Ekim 1923'te cumhuriyetle taçlandırdı. 23 Nisan, baharın müjdesini veren kiraz çiçekleri misali, milletimizin geleceği olan çocuklarımıza ve dünyadaki tüm çocuklara armağan edilen ilk ve tek bayramdır.

Muhterem milletvekilleri, son altmış yıl içinde vesayet ve darbe girişimlerine maruz kalan bu yüce çatı 15 Temmuz 2016 gecesi FETÖ'cü hainler tarafından bombalandı. Alçak darbe girişimi millî iradeyi boğma, vatani parçalama, ülkeyi emperyalistlere teslim etme girişimi idi. Bizler o gece bu çatı altında toplanarak millet iradesine, Meclisimize sahip çıktık. Aziz milletimiz tıpkı yüz iki yıl önce olduğu gibi işgalcilere ve onların iş birlikçilerine gereken cevabı vermiş ve Meclisimiz "Gazi" unvanını yeniden kazanmıştır.

Yabancı ülkelerden himaye dilenen mandacı ve bölücülere "İktidar değişsin de nasıl değişirse değişsin." diyen gafillere ve iş birlikçilere karşı her daim teyakkuzda olmak millî bir vazifedir. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Saygıdeğer milletvekilleri, 102'nci yaşını kutladığımız Türkiye Büyük Millet Meclisi, bugün kuruluş felsefesine bağlı olarak yeni bir vizyona sahiptir. Türkiye, içinden geçtiğimiz tüm sıkıntılı dönemlere rağmen, çok partili demokratik siyasi hayatı kökleştirmiş ve kurumsallaştırmıştır, millî irade hâkim kılınmıştır. 16 Nisan 2017 Anayasa referandumuyla, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi milletimizin yüksek takdiriyle kabul edilmiştir. Bu yeni sistemde, yürütmeye yüzde 50'den fazla yüksek bir temsiliyet sağlanarak millî irade güçlü bir şekilde tahkim edilmiştir. Gazi Meclisimiz, yüzde 99 nispetinde çok yüksek bir temsiliyete kavuşmuştur. Meclisimiz 14 parti, 5 grup ve 7 bağımsız milletvekiliyle çoğulculuğa, temsilde adalete ve sandalye dağılımları itibarıyla uzlaşmacı bir yapıya sahiptir. Meclisimiz, kuvvetler ayrılığına sahip, güçlü, fonksiyonel ve daha demokratik bir yapıya kavuşmuştur. Mühür vurulmuş, vesayet odakları, darbeler ve hükümet krizleriyle yaşanan istikrarsızlıklar tarihin tozlu raflarına kaldırılmıştır. Bu sistemle, Türkiye'nin iç ve dış politikadaki atılımlarının yolu açılmıştır. Türkiye, "Yurtta barış, dünyada barış." parolasıyla sorunlara mahkûm değil, hâkim bir şekilde küresel ve bölgesel istikrarın garantörü konumuna gelmiştir. Türkiye, yaklaşık altı yıldır, kaybolan yıllarını telafi etmektedir. Eski sisteme dönme arzusu siyasi gericiliktir. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Polemiklerle, kısır çekişmelerle kaybedecek vaktimiz yok. "Sen, ben; öteki, beriki" demenin kimseye faydası yok. Temel millî konularda, Türkiye'ye yönelik tehdit ve tehlikelere karşı kenetlenerek büyük hedeflere doğru omuz omuza yürümeliyiz.

Bu vesileyle, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı kutluyor, başta istiklal mücadelemizin Büyük Önderi Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, aziz şehitlerimizi, gazilerimizi, Millî Mücadele kahramanlarımızı rahmetle, şükranla ve minnetle anıyorum.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Şimdi, söz sırası İYİ Parti Meclis Grubu Başkanı Bursa Milletvekili Sayın İsmail Tatlıoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Tatlıoğlu. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ MECLİS GRUBU BAŞKANI İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Değerli Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, aziz milletimiz; İYİ Parti adına hepinizi saygıyla selamlarım.

Yaklaşık yüzyıl önce bu ülkenin istiklal mücadelesine karar verenler işe bir ordu kurarak başlamadılar, işe bir Meclis açarak başladılar. Yüzyıl önce bu mücadeleyi yürütenler, özgürlük mücadelesini millî egemenliğe dayandırdılar, hukukun müdafası çizgisine taşındılar ve meşruiyeti ve ahlaki üstünlüğü bu mücadelenin ön koşulu olarak kabul ettiler. İmparatorluğumuzun kurmayları olan İstiklal Savaşı'mızın bu kahramanları ve aynı zamanda cumhuriyetimizin yüksek vizyonlu kadroları o şartlar altında bile ilkesel duruşlarını göstermeyi bilmişlerdir. 19'uncu ve 20'nci yüzyıl... Çünkü 19'uncu ve 20'nci yüzyıl millî egemenliğe dayanmayan, hukuku öncelemeyen onlarca bağımsızlık hareketinden ortaya çıkan insani dramlara şahitlik etmiştir. Millî egemenliğe dayanmayan bağımsızlık hareketlerinin büyük kısmı ülkeleri savuran diktatöryal rejimlere savrulmuş ve insani dram hikâyeleriyle dolmuştur. Bu vesileyle, bu yüksek vizyonlu kadroya ve bu aziz milletimize bir defa daha teşekkür ederiz, saygılar sunarız ve geçmişleri rahmetle ve minnetle anıyoruz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bizim kurucu değerlerimiz böyledir, işgal altındayken dahi millî egemenlikten ve hukuktan, müzakereden ve istişareden vazgeçmemektir, yegâne meşruiyet kaynağı olarak milleti görmek ve yalnızca millete dayanmaktır; Türk devleti böyle kurulmuştur, evveli de budur, ahiri de budur. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, millî egemenlik kitaplara konu olsun diye değil, hayatın akışına yön versin diye önemsenir. Yasama ve yargı organlarının bağımsızlığı devletin bağımsızlığı demektir ve millî egemenliğimizin temelidir. Liyakat, millî egemenliğimizin vazgeçilmez bir unsurudur; Parlamento ve yargı, kararlarını millet adına verir. Bütün parlamentolar yalnızca “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” sözünü yaşatmakla yükümlüdürler fakat bugünlerde olduğu gibi, âdeta bir kuvvetler birliği şartlarının dayatılması; hâkimiyetin, milletin Meclisinden saraylara taşınması ve atanmış dar bir kadroya sığdırılması; adaletin ve liyakatin ezilmesi; millî egemenliğin, yalnızca metinlerde kalarak hayatın akışında bir alan bulamamasıdır. Bu da inanç hürriyeti, ifade hürriyeti, teşebbüs hürriyeti kısıtlanmış, kendini ifade edemeyen bir toplum demektir.

Değerli milletvekilleri, 1889, bu toprakların ilk siyasi partiyle tanıştığı zaman dilimidir. Türkiye, 1889'dan bu yana, son beş yılki kadar siyasetin daraldığı alanı çok az görmüştür; siyaset ancak çok ender bu kadar daraltılmıştır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bu partili Cumhurbaşkanlığının yarattığı siyasi atmosfer, gerçekten, daraltılmış ve toplumun kısıtlanmış böyle bir dönemini izah etmektedir. Bakın, bugünkü dönemi biraz geriye götürelim, 12 Eylül'e götürelim, bundan kırk yıl öncesine taşıyalım, “Kanun da biziz, devlet de biziz.” diyen bir dil, işçileri, memurları zorla siyasi mitinglere taşıyan bir yapı, özgürlüğü toplumsal bir sıkıntı olarak gören bir zihniyet, medya ve yargıyı tekelinde tutan bir anlayış, bugünkü atmosfer buna mı yakın yoksa cezaevinde dahi demokratik parlamenter rejimi koruma gayretinde olan Süleyman Demirel'e, Necmettin Erbakan'a, Alparslan Türkeş'e mi yakın? Bu yakınlığı iyi ölçmemiz ve tartmamız lazım.

Yine bugünkü hâkim olan yönetimi bugünkü atmosfere hâkim olan yönetim anlayışını 28 Şubata taşıyalım, apoletleriyle brifing veren paşaların ve cübbeleriyle bu toplantılara katılan hâkimlerin, yapılan tüm zulümlere alkış tutan üniversite yöneticilerinin hukuku ezen zihniyetine mi yakındır yoksa

inandıkları gibi kendilerini toplumda ifade etmek isteyen, bu yüzden itilip kakılan, yarına yönelik hayal kuramayan gençlerin, kadınların yanına mı yakındır?

Değerli milletvekilleri, bu nedenle bugün demokrasi adına verdiğimiz mücadele, aynı zamanda tarih nezdinde yürüttüğümüz bir itibar mücadelesidir; bu, bir millî egemenlik mücadelesidir. Sayın Genel Başkan Meral Akşener'in dediği gibi millî egemenliğin varlığında devletin sahibi 84 milyondur. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Devlet, milletin tamamına aittir ve bu nüfus kâğıdı devletin tapusudur, herkes 84 milyonda 1 hissedardır. Hilal'inki de Bilal'inki de eşittir; İsmet Yılmaz'ınki de İsmail Tatlıoğlu'nunki de eşittir; Recep Tayyip Erdoğan'ınki de Kemal Kılıçdaroğlu'nunki de Devlet Bahçeli'ninki de Meral Akşener'inki de eşittir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bu bağlamda şunu söylemek lazım: Bunun dışında bir referans aranması millî egemenlik gasbidir, hak gasbidir. Bugün 90 puanla kadroya giremeyen 60 puanla girenlerin bulunduğu bir ülkede ve bugün "Herkes eşittir ama iktidar mensupları daha eşittir." sözünü hayata geçiren yeni düzene baktığımızda Türkiye'de bir millî egemenlik gasbının varlığını çok canlı bir şekilde görmemiz gerekir.

Çok değerli milletvekilleri, özgür ve eşit bir Parlametonun hukuku ve bu çerçevede Parlamento hukuku milletin bu hakkının gasbedilmesini önleyecek tek mercidir. Toplumun hiçbir sorununu bu Parlametonun hukukuna aykırı davranarak, toplumu ayırıştırarak ve de siyaseti kompartımanlar hâlinde yapıları ve organizasyonları muhatap kılarak çözemeyiz. Türkiye'de her türlü sorunun çözüm mercisi alandaki vatandaşdır. Biz Türkiye'deki sorunları siyasi kompartımanlarla çözemeyiz; bu, bir siyasi feodalitedir ve dünya bunu böyle çözememiştir.

Değerli milletvekilleri, toplumun bu bağlamda beklentisi gerçekten yüksektir. İstanbul'u fetheden iradenin de Meclisi açmış, sonrasında cumhuriyeti kurmuş iradenin de temel arzusu birdir; bu topraklarda yaşayan insanları mutlu ve huzurlu kılmak, onlara dünyanın en ileri şartları ve standartlarını sunmak, onlar için özgür ve refah içinde yaşayacakları, birinci sınıf hissedecekleri bir ülke yaratmaktır. Zaman zaman tökezlese de bu amacın hilafına yollara sapılsa da Türkiye bu arzuyu yitirmemiştir ve yitiremeyiz. O nedenle, İYİ Parti olarak biz bu arzunun sahibiyiz. Tek adam ceketine sığmayan bu milletle birlikte 21'inci yüzyılın koşusuna talibiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İYİ PARTİ MECLİS GRUBU BAŞKANI İSMAİL TATLIOĞLU (Devamla) – ...yükselen bir Türkiye'ye talibiz, özgür bir Türkiye'ye talibiz. Bilmekteyiz ki bir toprağı vatan yapan, özgürlüktür ve biz bu özgürlüğe talibiz, adil bir Türkiye'ye talibiz, zengin bir Türkiye'ye talibiz. Güçlendirilmiş Parlamento mücadelesini yapmamızın gerçek nedeni budur.

Bu çerçevede, yüz iki yıl önce Ankara'da milletin kayıtsız şartsız egemenliğini ilan ederek Türkiye Büyük Millet Meclisini açan Gazi Meclisimizin ilk Başkanı, İstiklal Savaşı'nın Başkumandanı Mustafa Kemal Atatürk'ü, silah arkadaşlarını ve tüm şehitlerimizi, kurucu kadrolardan bugüne bu kutsal çatı altında görev yapmış tüm parlamenterleri saygıyla ve ahirete irtihal edenleri rahmetle anıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İYİ PARTİ MECLİS GRUBU BAŞKANI İSMAİL TATLIOĞLU (Devamla) – Üniversite verilerine göre, 7,5 milyon çocuğun yeterince beslenemediği ve ısınmadığı bir dönemde milletimizin bu bayramı gerektiği kadar kutlayamadığının farkındayız ama aziz milletimizin bununla beraber bayramını kutlarız. Yine, aziz milletimizin önümüzdeki haftaki Kadir Gecesi'ni ve Ramazan Bayramı'nı kutlarız.

Hepinize saygılar sunarım. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tatlıoğlu.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, millet iradesiyle ilgili bir konuda sizden 60'a göre söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Cumhurbaşkanlığı koltuğunda oturan kişinin bugün Anıtkabir'de ve Mecliste bulunması gerektiğine ve bu saatte İstanbul'da ayrı bir program yaparak millet iradesine saygısızlık yapmasını şiddetle kınadığına ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yüz iki yıl önce Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde egemenliğimizi tüm dünyaya duyurduğumuz bu günü kutluyoruz. Bugün Türkiye Cumhuriyeti'nin ve ordunun başkomutanı sıfatını taşıyan bir Cumhurbaşkanının ilk önce milletvekillerinin önünde, Anıtkabir'de bizim önümüzde durması gerekirdi. Bugün bu Meclis iradesi burada tecelli ederken ve bu günü kutlarken Cumhurbaşkanlığı koltuğunun boş bırakılmaması gerekirdi. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Milletvekillerinin burada, Mecliste, bu Egemenlik Bayramı'nı kutlarken Cumhurbaşkanlığı koltuğunda oturan kişinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – ...bu saatte İstanbul'da ayrı bir program yaparak millet iradesine saygısızlık yapmaması gerekirdi, bunu şiddetle kınıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Asıl saygısızlık bu!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Mikrofon kapandı, mikrofon.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Mikrofon kapalıydı efendim, tekrar etmek istiyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Duyuldu, duyuldu!

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Yeter be!

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bugün millet iradesinin konuşulduğu bu saatlerde, İstanbul'da, Cumhurbaşkanlığı koltuğunda oturan kişinin ayrı bir program yapmasının millet iradesine saygısızlık olduğunu söylüyoruz ve şiddetle kınıyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Asıl saygısızlık bu!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un, bayramlarla ilgili yapılan düzenleme gereğince 23 Nisanda Anıtkabir'de yapılan törenlere Meclis Başkanının Başkanlığında heyetin gittiğine, Cumhuriyet Bayramı'nda Cumhurbaşkanının öncülüğünde Anıtkabir'e gidildiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Özkoç'un değindiği hususlardan birincisi bizi de alakadar ediyor. Uzun zaman önce -tarihini şu anda hatırlayamıyorum ama herhâlde bir on yıl kadar vardır- bayramlarla ilgili bir düzenleme yapılmıştı. 23 Nisanda Anıtkabir'de yapılan törenlere Meclis Başkanının Başkanlığında heyet gidiyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bravo! Aldın mı cevabını?

BAŞKAN – Diğer bayramlar için ayrı düzenlemeler var; Cumhuriyet Bayramı’nda Cumhurbaşkanının öncülüğünde gidiliyor.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Eski Türkiye, eski Türkiye o!

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Yani doğru bir şey mi o?

BAŞKAN - Sayın Turan...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Asıl saygısızlık bu!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, müsaade ederseniz, kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Asıl saygısızlık bu!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İstanbul’a program koyuyor, olur mu?

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Program koymasa da “Niye koymadı?” dersiniz.

BAŞKAN – Bir dakika arkadaşlar, bir dakika; duyalım Sayın Özkoç’u.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kayıtlara geçsin diye söylüyorum: Türkiye Cumhuriyeti’nin gerçek bir Cumhurbaşkanı “Beni kimse milletimin önünde Atatürk’e saygı duymaktan ve burada Meclise saygı duymaktan menedemez.” diyerek bu yasayı geri göndermesi gerekiyordu. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Asıl saygısızlık bu!

BAŞKAN – Sayın Turan...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sensin saygısız!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Şiddet çıkarmak asıl saygısızlık.

BAŞKAN – Bir dakika arkadaşlar....

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Asıl saygısızlık bu!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Siz saygısızsınız!

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Hadi oradan!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Şiddet çıkarmadım, saygısız sizsiniz!

BAŞKAN – Arkadaşlar... Arkadaşlar, lütfen, yapmayalım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Nerede, niye yapmıyor?

YUSUF BAŞER (Yozgat) - Sen sus! Sana ne, sana mı soracak!

BAŞKAN - Bakın... Arkadaşlar...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Asıl saygısızlık bu.

BAŞKAN - Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Genel Başkanımız yanınızda, ondan utanın ya, böyle bağırlır mı hiç onun yanında?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Keşke seninki de olabilseydi.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Genel Başkanımız yanınızda, ayıp değil mi!

BAŞKAN – Arkadaşlar, söz alıp konuşsanız İç Tüzük’e göre.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Onun yanında bağıırıp çağırıyorsunuz, ayıp değil mi? Genel Başkanınıza saygısızlık...

BAŞKAN - Arkadaşlar, lütfen... Mecliste söz talep edilir, Meclis Başkanı söz verdiğinde konuşulur, lütfen. Ya, bugün için en azından buna uyalım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Süremi baştan başlatalım.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Turan.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- *Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de öncelikle tüm milletimizin bu güzel bayramını tebrik ediyorum. 23 Nisan, 85 milyonun heyecanla kutladığı, 785 bin kilometrekare içerisinde heyecanla, onurla kutladığı özel bir bayram. Bu bayramda farklı saiklerle, gerekçelerini bildiğimiz yaklaşımlarla “fitne” diye ifade edilebilecek yaklaşımlarda bulunmak doğru değil diye düşünüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Nerede milletvekilleriniz?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Neredeler?

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Turan konuşuyor, başka kimsenin söz hakkı yok şu anda, lütfen...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Hepimizin yıllardan beri takip ettiği, yasama yürütmenin ayrılığına dair en güzel örneğin verildiği, 23 Nisanda Meclis Başkanının öncülüğünde Anıtkabir'e gidildiği, diğer törenlerde Sayın Cumhurbaşkanı'nın öncülüğünde gidildiği hepimizin bildiği bir hakikat. Altını bir daha çiziyorum: Her 23 Nisanda Meclis Başkanımızın Başkanlığında vekillerimiz Anıtkabir'e giderler, ilk defa olan bir iş değil.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Ne zamandan beri?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bugün niye burada değil?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bunu bilmenize rağmen bunu söylüyor olmak öncelikle kendi seçmeninize, halkınıza haksızlık diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, bir dakika daha istirham ediyorum.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, üzülererek söylüyorum, bugünün ruhuna, bugünün mehabetine yakışmayan bir tarzdır bu. Bize saygınız yok, buna alıştık -bağırıyorsunuz, çağırıyorsunuz- ama yanınızda Sayın Genel Başkanınız var, ona da mı saygınız yok? Hiç olmazsa ona hürmeten daha sakın bir dil kullanmanız lazım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Saygıyı senden mi öğreneceğiz?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Kılıçdaroğlu'nun yanına oturup da burada bağıırarak -“sokak ağzı” diye ifade edeceğim, özür dileyerek söylüyorum- bu lafları söylemenin doğru olmadığını düşünüyorum. Öncelikle kendi Genel Başkanınıza saygı duyun, aynı şekilde tüm millete saygı duyun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Rol çalıyorlar, rol.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, 23 Nisan tüm milletindir, hepimizindir, tekrar yürekten kutluyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, kayıtlara geçsin diye, sadece kayıtlara geçsin diye...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, bakın, 60'a göre söz vermiyordum, bir beyanınız olduğunu söylediniz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tabii, tabii. Sadece kayıtlara geçsin diye Sayın Başkan...

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Niye kayda geçsin? Konuşma!

BAŞKAN – Buyurun, geçsin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Asıl utanması gerekenler, Meclisi itibarsızlaştırıp İstanbul'da alternatif program yapanlardır. (CHP sıralarından alkışlar)

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Hadi oradan!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Buna cevap verdik.

BAŞKAN – Arkadaşlar, şimdi söz sırası Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı...

DURDUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım, müsaadenizle, ben de 60'a göre kısa bir söz alıp düzeltme yapmak istiyorum efendim.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Ya, işte, böyle bir uygulama yok.

BAŞKAN – Sizin konuşmanız...

DURDUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Hep verdiğiniz için, söz verdiğiniz için...

BAŞKAN – Peki, buyurun.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Halkın yanında olmak ne zamandan beri suç oldu be!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, kendi Genel Başkanınıza saygı duyun ya! (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Genel Başkanınıza saygı duyun, Genel Başkanınıza!

BAŞKAN – Sayın Bak...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Genel Başkanınıza saygı duyun, paldır küldür konuşuyorsunuz, Genel Başkanınıza saygı duyun!

BAŞKAN – Sayın Bak, lütfen...

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Destici, söz verdim, lütfen...

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Sayın Başkan, biz konuşmalarımızı yapalım, Grup Başkan Vekilleri daha sonra her türlü tartışmalarını yapabilirler.

BAŞKAN – E, bırakayım, gelin siz yönetin, olur mu?

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Biz bir konuşmalarımızı yapalım, sonra ne konuşacaklarsa konuşunlar.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Dervişoğlu.

3.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ile Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

DURDUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Şimdi, ben 23 Nisan Bayramı'nızı kutluyorum öncelikle.

Bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 102'nci yıl dönümü. Bir yanlış anlaşılma oldu zannederseniz, Sayın Cumhurbaşkanının Anıtkabir'deki törenlere katılmayışi değil eleştirilen konu. Türkiye Büyük Millet Meclisi saat 14.00'te zattalınızın Riyasetinde ve siyasi partilerimizin liderlerinin katılımıyla bir özel toplantı tertip ediyor.

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekili...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Müsaade buyurun efendim.

BAŞKAN – Tamam da “yanlış anlaşılma” dediğiniz şey, beni diyorsunuz yanlış anladı...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Hayır, hayır size demiyorum.

BAŞKAN – İsterseniz tutanağı getirelim, ben iyi duydum.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yani yok, hayır, size demiyorum, tepkiye bakarak söylüyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, CHP ifade edemedi mi de Müsavat Bey konuşuyor?

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Asıl eleştirilen konu şudur: Saat 14.00’te...

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Ya, sen tercümesini mi yapıyorsun onun ya?

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Müsaade eder misiniz, daha ne dediğimi anlamadan niye böyle tepki gösteriyorsunuz ya?

Şimdi, saat 14.00’te toplantı başladı, zatialiniz konuştunuz ve zatialinizi müteakiben de Sayın İsmet Yılmaz konuştu. Saat 14.30’da, bu konuşmalar tamamlandıktan sonra Sayın Cumhurbaşkanının televizyon kanallarında canlı yayını başladı.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu çarpık bir zihniyet.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Nasıl çarpık ya, nasıl çarpık? Bu kadar ucuz iş olur mu ya?

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Burada kastedilen saygı şu: Türkiye Büyük Millet Meclisindeki program nazari itibara alınarak Sayın Cumhurbaşkanının programı tanzim edilse bu saygı krizi yaşanmamış olacaktı, bu tartışmalar da çıkmamış olacaktı.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu çarpıtma, tamamen çarpıtma!

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bu hususa dikkatinizi çekiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar; CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Tamamen çarpıtma! Bu bir aciziyetin ifadesi.

BAŞKAN – Sayın Turan...

4.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu’nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Müsavat Bey’in niye söz aldığını anlayamadım. (CHP ve İYİ Parti sıralarından gürültüler) CHP gerekli tepkiyi gösterdi, ifadede bulundu.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Toparlama, toparlama.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – CHP’nin eksik kaldığı bir ifade mi vardı da Sayın Dervişoğlu söz aldı; açıkçası garipsedim.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Evet, aynen öyle, ifade edemediler; destek.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Aynı şekilde, Sayın Cumhurbaşkanımızın programı tüm kamuoyunca bilinirken eğer burada olmaması bir eleştiri konusuysa Meral Hanım da yok şu an, bildiğim kadarıyla, Sayın Genel Başkan yok şu an.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Evet!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ya, bu tartışma anlamsız.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Saçma!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Cumhurbaşkanını mı o?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Herkesin programı olur, herkes kendi programını kendi teşkilatıyla, vatandaşlarıyla illerinde değerlendirir.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Kaldı ki çocuklarla beraber!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Meral Hanım bir başka ildir, Cumhurbaşkanımız İstanbul’da o programı yapar; bunda problem yok Sayın Dervişoğlu. Bence bugünkü bayramın ruhuna uygun davranalım.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Bayram, Çocuk Bayramı.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Genel Başkanların hepsini dinleyelim, beraberce konuyu devam ettirelim Sayın Başkanım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kimse meseleyi çarpıtmasın!

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, söz sırası...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – İsmim zikredildi, ben düzeltereğim.

BAŞKAN – Müsavat Bey, lütfen...

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Böyle bir uygulama yok Başkanım!

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ama yani şimdi benim söylediğimin hilafına beyanlar bunlar.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Mikrofon açık değil Sayın Başkan.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Mikrofonu açmanız da önemli değil.

BAŞKAN – Kayda geçsin, buyurun.

5.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ben meramımı anlattım, yine yanlış anladılar; her zaman olduğu gibi yine yanlış anladılar.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Yanlış anlamıyoruz, destek veriyorsunuz, açık açık destek; ne yanlış?

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ben şunu demek istiyorum: Bakın, ben Sayın Cumhurbaşkanını burada yok diye eleştirmiyorum...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Çarpıtma, çarpıtma!

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – ...Sayın Cumhurbaşkanını Anıtkabir’e gelmedi diye de eleştirmiyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İFFET POLAT (İstanbul) – Meral Hanım nerede?

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Genel Başkanın nerede senin ya?

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Meral Hanım nerede?

BAŞKAN – Arkadaşlar...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ama hem Cumhuriyet Halk Partisinin hem de İYİ Partinin hatibinin -Türkiye Büyük Millet Meclisinde özel gündemle toplanmışken- millete hitap

ediyor olduğu saatte Cumhurbaşkanının kürsüye çıkmasını bir Türk vatandaşı olarak iletişim hatası olarak görüyorum.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Sana ne! Sana mı danışacaktı?

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bunu tanzim edenlerin de hâlini düzeltmesini istiyorum. Anlamadığınızı ne var bunda? (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – CHP'nin avukata ihtiyacı yok, sen kendi işine bak!

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Sana mı danışacaktık ya!

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Tabii ki bana soracaksınız! Ne dediğimi anladıysan konuş, anlamadan konuşuyorsun!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – CHP'nin avukata ihtiyacı yok!

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Bak, lütfen saygılı olun efendim, lütfen zarif olun.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, ara vermeden şu oturumu, birleşimi tamamlayalım lütfen.

II.- ÖZEL GÜNDEM (Devam)

A) 23 NİSAN GÖRÜŞMELERİ (Devam)

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 102'nci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması ile günün anlam ve önemini belirtilmesi görüşmeleri (Devam)

BAŞKAN – Arkadaşlar, şimdi söz sırası Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı ve İstanbul Milletvekili Sayın Erkan Baş'tadır.

Buyurun Sayın Baş. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ GENEL BAŞKANI ERKAN BAŞ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sesimizin ulaştığı, emeğiyle, alın teriyle yaşayan tüm yurttaşlarımızı yürekten selamlıyorum.

Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere Meclisi kuranları, bu Mecliste işçilerin, emekçilerin, yoksul köylünün hakkını savunan tüm vekilleri saygıyla anıyor, Meclisin kuruluş yıl dönümünü kutluyorum.

Bugün, Meclisimizin kuruluş yıl dönümünü kutlamak için buradayız; aynı zamanda, egemenliği kayıtsız şartsız halka ait kılan büyük bir devrimin önemli bir adımı için buradayız.

Her devrim üç farklı insan tavrı geliştirir. Bir, devrimi destekleyenler; iki, devrimi daha ileriye taşımak isteyenler -bu sırada genellikle tasfiye edilenler, devrimin öz evlatları- üç, karşı devrimciler. Şimdi, bunların mücadelesi devrimden sonra da bitmez, hep sürer. Birinciler veya ikinciler ağırlık kazanırsa o devrimler neşeyle, coşkuyla, heyecanla kutlanır ama üçüncüler güçlendi mi işte bugün olduğu gibi olur. Önce birileri, sonra onların sözde rakibi bir tek adam gelir, koltuğa oturur ve sarayından kalkıp Meclise gelmeye tenezzül bile etmediği göstermelik kutlamalar yapılıır.

Şimdi, göstermelik kutlamalarda insanları saygıya davet ediyoruz, saygı duruşuna çağırıyoruz. Ben diyorum ki: Arkadaşlar, çocuklarımız için hepinizi kaygı duruşuna davet ediyorum; kaygı duymamız lazım, kaygılı olmamız lazım.

Bakın “Bugün 23 Nisan, neşe doluyor insan.” derdik, hatırlıyor musunuz? Şimdi artık pek neşe dolan yok; iktidar sayesinde çeşitli duygular yaşıyoruz, bayağı doluyuz ama hiç neşe dolu değiliz. Örneğin, çetelerin, yadağçılarının, saraydakilerin kasası dolsun diye çarşıdan pazardan fileler boş

dönüyor, hepimiz çile doluyoruz. Kadın düşmanı politikalar nedeniyle sokaklar katillerle doluyor, biz utanç doluyoruz. Binbir çileyle okumuş insanlara “Giderlerse gitsinler.” diyorlar, insanca yaşamak için yurt dışına gidiyorlar; biz hasretle, özlemle doluyoruz. Yiyecek bulabilmek için pazar akşamlarında artıkları toplayanları görünce gözlerimiz doluyor. Evlatlarının katillerini bulmak için mücadele eden anneler-babalar kahırla doluyor. Yurttaş kirasını ödeyemezken ev alana vatandaşlık bedava oldukça öfkeyle doluyoruz. Ezcümle, arkadaşlar, iktidarınızda tüm acı duygularla dopdoluyuz.

Yine eskiyi hatırlatacağım: “Büyüyünce ne olacaksın?” derdik, onlar da “Doktor olacağım, mühendis olacağım, öğretmen olacağım.” derdi. Şimdi o çocuklara değil, iktidara soruyorum: Ne olacak bu çocuklar ya, ne olacak? Gurbetçi mi olacaklar, mülteci mi olacaklar, cemaat yurtlarında canlarından mı olacaklar, istismar kurbanı mı olacaklar, sizden değilse yok mu olacaklar? Size kalsa öyle olacak ama size bırakmayacağız.

Bakın, ben bu kürsüde defalarca iktidarın neler yediğini anlattım. Bugün, bizim çocuklarımız, onlar yedi diye ne yiyemiyorlar onu anlatacağım. Çocuklar et yiyemiyor, yumurta yiyemiyor, peynir yiyemiyor, süt içemiyor; meyveyi, sebzeyi televizyonlarda, reklamlarda ya da zam haberlerinde görüyor.

Bakın, değerli arkadaşlar, çocuklar “Anne, baba; bisküvi, çikolata.” diyemiyorlar artık; ailelerinin durumunu gördükleri için o acıdan bunu bile isteyemiyorlar. Yani “tek adam” diye çıktığınız yolda çocukları tek öğünle geçinmeye mahkûm ettiniz. Maalesef söyleyeceğim; siz, çocukların hayallerini çaldınız, umutlarını, geleceğini çaldınız. İşte, bu yüzden, bilin ki aynı zamanda isyan doluyuz. Çocukken öğretmenlik hayali kuranlar vardı ya, şimdi onlar atanamıyor. Onların hayali aydınlık nesiller yetiştirmektir, sayenizde faturalara, ev kiralarna para yetiştirmeye çalışıyorlar. Matematik öğretmenleri sizin hesaplayamadığınız enflasyonun altında eziliyor. Size bir şey söyleyeyim: Sizi, ne tarih affedecek ne atanamayan tarih öğretmenleri affedecek ve bilin ki o sevdalısı olduğunuz koltuklardan bugününü, yarınını çaldığınız çocuklar indirecek.

Buradan genç kardeşlerime seslenmek istiyorum: Tarih sizi yazacak kardeşlerim. “Doğduklarında iktidar olan partiyi defettiler.” diye anılacaksınız, “İçine doğdukları karanlığı yırtıp attılar.” diye anılacaksınız, “Bu ülkeyi aydınlığa çıkardılar.” denilecek sizin için.

Vallahi, arkadaşlar, çok şey var, buramıza kadar doluyuz ama süremiz az.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yüz binde 1 oyun var, hâlâ ettiğin laflara bak ya!

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ GENEL BAŞKANI ERKAN BAŞ (Devamla) – Şunu söyleyerek geleyim: Her şeyi çalan iktidar, inadımızı, umudumuzu, kararlılığımızı çalamadı arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ GENEL BAŞKANI ERKAN BAŞ (Devamla) – Bilin ki biz bundan sonra sadece ve sadece o güzel günler için yaşıyoruz. Hani, çalışmak zorunda bırakılan çocuklarımızı, sokakta dilenen çocuklarımızı, zorla evlendirilen kızlarımızı törenle yeniden okullara göndereceğimiz günler için; çaresiz kalıp yurt dışına gidenleri şarkılarla, türkülerle geri getireceğimiz için; hani, o her devlet kurumunun her odasına astığınız Tayyip Erdoğan portreleri var ya, onları indirdiğimizde göreceksiniz, memleket nasıl neşeye dolacak. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar) Ve arkadaşlar, bu neşeye ülkeyi hep birlikte yeniden kuracağız. Çocuklarımız için aydınlık bir gelecek, sosyal adalet, toprak, ekmek, güven, eşitlik, özgürlük, barış dolu bir dünyayı hep birlikte kuracağız. Bizim bu iddiamızı duyunca gülümsediğinizi görüyorum ama aklınızdan çıkarmayın, yüz iki yıl önce yaptığımız şey bir devrimdi. Bu ülkede halk ne zaman sıkışsa oradan bir devrimle çıktı, yine çıkacağız. Yüz iki yıl

önce Meclisi kurarak egemenliği bir sülaleden aldık, yine alacağız. Yüz iki yıl önce saray rejimi vardı, tarihe gömdük, yine gömeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Başkan.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ GENEL BAŞKANI ERKAN BAŞ (Devamla) – Son sözümüz şu: 23 Nisan 2022’de Türkiye İşçi Partisi olarak emekçi halkımıza söz veriyoruz; sülale devri bitecek, saltanat rejimi bitecek, egemenlik yeniden halkın olacak. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi söz sırası Demokrat Parti Genel Başkanı ve Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Gültekin Uysal’a aittir.

Buyurun Sayın Uysal. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

DEMOKRAT PARTİ GENEL BAŞKANI GÜLTEKİN UYSAL (Afyonkarahisar) – Çok Değerli Başkan, Kıymetli Genel Kurul, aziz milletim, sevgili gençler; “Millet ve memleket adına ve hesabına tek başvurulacak yer burasıdır yani yüksek Meclisinizdir. Bu yasal hakkı, bu millî hakkı, bu doğal hakkı hiçbir sebep ve bahaneyle ve hiçbir düşünceyle hiçbir kimseye, hiçbir kurula terk edemeyiz.” diyordu cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk. Kurtuluş mücadelesi işte bu hak içindi; yalnız savaş meydanlarında düşmana karşı verilmiş bir mücadele değil, milletin tek egemen olması adına verilen bir fikrî mücadeleydi. Kurtuluş Savaşı’nda silah arkadaşlarıyla sahada şanlı bir mücadele veren Büyük Atatürk savaşın sonrasında milletin sanıyla anılan bir sistemin kurulması için gayret etti. Aziz milletimiz, istiklalitamme için can verirken hâkimiyetimilliyeyi bu çatı altında inşa etti. İsmiyle müsemma Meclisimiz milletimizin en büyük karar verici mercisi olması için ihdas edildi.

Bir asrı aşkın zamandır millî egemenliğimizin yüzü olmuş, büyük milletimizin büyük işler başarmış Meclisinin kuruluşunun ve millî egemenliğin ebediyetini vurgularcasına geleceğe, çocuklarımıza armağan edilen 23 Nisan’ın manevi mahiyetini bugünlerde daha çok anlıyoruz. Büyük Atatürk “Büyük cihan bilmelidir ki artık bu devletin ve bu milletin başında hiçbir kuvvet yoktur, hiçbir makam yoktur.” diyerek millet iradesinin abidesi kabul ettiğimiz yüce Meclisimizin niteliğini veciz bir şekilde ifade etmişti.

Yüce Meclisimiz, Kurtuluş Savaşı’nın kazanılmasında oynadığı rolle “gazilik” sıfatını haiz olmuş, muhakkak ki zafere giden yolda tetikleyici bir vazife görmüştü. Bu bakımdan hem kuruluşun hem kurtuluşun hem egemenliğin hem de tüm farklılıkları reddedip bir olmayı başarmış bir milletin bütünlük sembolüdür. Kendi ikballerinin korunuşunu, hükümlerini perdellemek için “Kurtuluş Savaşı” diyenlere karşı gerçekten verilmiş, milletin istikbali için verilmiş Kurtuluş Savaşı’nın büyük hediyesidir bu Meclis. Millî egemenlik iradesi ilkesi, sadece yabancı birtakım kaynaklardan, halk hareketlerinden, doktrinlerden kopya edilen, onlara heves edilerek alınan bir ilke değildir. Bu ilke, Türk milletinin kendine has gelişiminin, iki yüzyıllık tarihî tecrübesinin ürünüdür.

Ne acıdır ki cihana kafa tutmuş, bir devletin kuruluşuna liderlik etmiş, nice düşman ve tertipleri yenmiş yüce Meclisimiz bugün güçsüz bırakılmış, millî egemenliğin simgesi olma vasfından uzaklaştırılmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin ülkenin temel meselelerinin konuşulduğu, çözüm bulunduğu, Türk milletinin imkân ve kapasitesinin en üst düzeyde ortaya çıkması için öncelikleri belirleme yeteneği kısıtlanmıştır. Ancak bir kişinin kadrajına giriyorsa problemler, beklentiler çözüm bulur, karşılık bulur hâle gelmiştir.

Aziz milletim, değerli milletvekilleri; milletimiz mazisiyle atıye bir teminat vermiştir. Birliğiyle zulmü boğan milletimizin iradesi aynıyla Gazi Meclisimizde zuhur ettiği vakit şüphe yoktur ki kronik meselelere her türlü çözüm bulunacaktır. Hâkimiyetimilliyeye esasının vücut bulmuş şekli olan Gazi

Meclisimiz “hâkimiyetişahsiye” diyen, bir şahsın ve zümrenin hâkimiyetini evla gören bir anlayışın dayatmasıyla tarihi geriye doğru akıtırçasına niteliklerini kaybetmeye başlamıştır. Unutulmaması gereken, bu Meclisin milletin egemenliğini tesis etmek gayretiyle kurulduğudur. Burası birilerine yeni yetkiler ihdas etme, birilerinin kudretini artırma yeri, milletimizin haklarının geriye bırakıldığı bir yer değildir. Milletimiz bizlere vekâletini kendi hak ve üstünlüklerini muhafaza etmemiz için vermiştir. İşte, bu yüce Meclis bu farkındalıkla şehitlerimize, Kurtuluş Savaşı ve sonrasında egemenlik için canını verenlere karşı yüklediği ahdi ancak yerine getirebilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DEMOKRAT PARTİ GENEL BAŞKANI GÜLTEKİN UYSAL (Devamla) – Milletimizin vekâletini alan bizler ancak ve ancak milletimizin faydasına, milletimizin refahına uygun işler yaptığımız takdirde milletimizin rızasına nail olabiliriz. Bunun en tabii yolu Meclisi asli ruhuna erdirmek; temsilde adaleti, işleyen bir hukuk düzenini, işleyen bir demokratik düzeni yeniden ihdas etmekle mümkündür.

Aziz milletim, bizler, Türkiye Büyük Millet Meclisinin üyesi sıfatını haiz olanlar, en temelde bu Meclisin bu vasfını korumakla, bu hâliyle milletimizin tek ve gerçek egemen olarak kalmasını sağlamakla mükellefiz. Meclisimizin yıl dönümlerini asli vasfını nazara alarak coşkuyla kutlayacağımız günlerin yakın olduğu inancıyla, Meclisimizin açılışının, millî iradenin en yüce şekilde temsilinin 102’nci yılını kutluyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DEMOKRAT PARTİ GENEL BAŞKANI GÜLTEKİN UYSAL (Devamla) – Böyle bir günü devletimizin ve milletimizin teminatı olan çocuklarımıza armağan eden Birinci Meclisin Başkanı, cumhuriyetimizin kurucusu Büyük Atatürk ve mücadele arkadaşlarını rahmetle yâd ediyorum.

Bugün millet iradesinin yerine konmaz tek müessesesi olan bu Meclisin hayata gelişinin 102’nci yıl dönümünde milletimize seslenmek istiyorum: Egemen olan ulus olursa bayramın armağan edildiği çocuklar mutlu olur. Aksini tecrübe ettik; çocuklar aç, susuz, mutsuz ve doğduğu topraklarda bir gelecek hayali kuramaz durumdadır.

Dünyanın saadeti, cumhuriyetimizin ve millî egemenliğimizin teminatı olan çocuklarımızı bu güzel günlerinde sevgi ve umutla alınlarından öpüyorum. Tekrar, milletimizin saltanat günü olan 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı’nı da tebrik ediyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, söz sırası Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı ve Ankara Milletvekili Sayın Mustafa Destici’ye aittir.

Buyurun Sayın Destici. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜYÜK BİRLİK PARTİSİ GENEL BAŞKANI MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri, kıymetli vatandaşlarım; öncelikle, cümlelerinizi saygıyla ve muhabbetle selamlıyor, hayırlı ramazanlar diliyorum.

Evveleminde, hain PKK terör örgütüne karşı kutlu bir harekât başlatan, Pençe-Kilit Harekâtı’nı başlatan kahraman ordumuzu da saygıyla selamlıyor, Rabb’im yâr ve yardımcıları olsun diyor, bu harekâta ve daha öncesinde şehit olan tüm askerlerimizi rahmetle, minnetle, şükranla yâd ediyorum.

Kıymetli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi milletimiz için hep umudu temsil etmiştir. Milletimiz, yurdumuzun işgal edildiği günden bugüne Meclisi varsa, millet iradesi tecelli ediyorsa, Ankara’da temsilcileri görev yapıyorsa umudunu hiçbir zaman kaybetmemiştir; unutmayalım ki o umut

ve milletin iradesi, karşısına çıkan her engeli de aşmıştır, her düşmanı ve her zorluğu da yenmiştir; ay yıldızlı al bayrağımız göklerde dalgalanmaya devam etmiştir.

Kıymetli milletvekilleri, biliyorsunuz, çocuklarımızı her fırsatta Ankara Ulus'taki Birinci Meclis binasına götürürüz çünkü o bina, tek başına, sahip olunan imkânlar ile Türk milletinin başardığı mucize arasındaki muhteşem farkı ders vericesine milletimize ve tarihe anlatır; o bina, tek başına, Türk'ün esir edilemeyeceğini, Türk'ün inanç ve gücünün karşısında, Türk'ün var olma iradesinin karşısında biiznillah hiçbir engelin ayakta kalamayacağını bize gösterir. Türk Kurtuluş Savaşı bu nedenlerle ve pek çok yönden dünyadaki tüm mazlum milletler için bir Kutup Yıldızı'dır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti, etkisi ve gücü sınırlarından ibaret bir ülke değildir. Türkiye Cumhuriyeti, dünya üzerindeki her ülkede hayatını devam ettiren tüm vatandaşlarımızın, tüm dünyada “Ben Türk'üm.” diyen soydaşlarımızın; tüm dünyada ve dünya üzerinde dara düşmüş, işgal altında zulüm gören, haksızlığa uğrayan her Müslüman'ın, her mazlumun bir gün gelecek diye beklediği, kendini bildiği, kendinden bildiği zırhı, koruyucusu, sığınağı, şefkat eli ve adalet kalesidir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti, biz, ne kadar birlik içinde, ne kadar dayanışma içinde, ne kadar bizi millet yapan değerlerimize bağlıysak o kadar güçlü olmuştur. Türkiye Büyük Millet Meclisi de demokrasimizi, özgürlükleri, adaleti ne kadar güçlendirirsek o kadar güçlü olacaktır. Bunun yolu da sivil, demokratik yeni bir anayasayı Meclisimizle ve milletimizle birlikte yapmaktan geçer. Bunu görmezden gelerek geleceği sistem masalarında aramak bize göre beyhudedir.

Değerli milletvekilleri, Anayasa'mızın 66'ncı maddesinde “Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür.” hükmü yer alır. Türkiye Cumhuriyeti, inanç ve köken farklılıklarına bakmadan her vatandaşını bir ve eşit sayar. Türkiye Büyük Millet Meclisinde açıldığı günden bugüne Türkiye Cumhuriyeti kimliği taşıyan farklı inanç, din, mezhep ve etnik kökenden sayısız temsilci görev yapmıştır.

Kıymetli hazırım, şunu hiç unutmayalım: Ordumuzun dağıtıldığı, silahlarımıza el konulduğu, devletimizin egemenliğini kaybettiği, vatan topraklarının işgal edildiği günlerde yokluk içinde verdiğimiz var olma mücadelesi devam ederken Kurtuluş Savaşı'mızı yöneten Gazi Meclisimizde Yunan ordusunun temsilcileri yoktu, İngiliz askerleri de yoktu, Ermeni çeteleri de yoktu, bu saydıklarımın uzantıları da yoktu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜYÜK BİRLİK PARTİSİ GENEL BAŞKANI MUSTAFA DESTİCİ (Devamla) – Ancak, bugün, devletin varlığına, vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğüne savaş açmış; şehitlerimizin, on binlerce vatandaşımızın katili; birliğimizin ve geleceğimizin düşmanı kanlı bir terör örgütüne sırtını dayadıklarını söyleyenler maalesef Meclisimizde bulunabiliyorlar. Hepimiz biliyoruz ki terör örgütlerinin, terör örgütlerinin sözcülüğünü yapanların kamu imkânlarını, siyaseti, Gazi Meclisi bir propaganda aracı olarak kullanmaları iç hukuka da uluslararası hukuka da insan haklarına da aykırıdır. Venedik Kriterleri ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bu konuda verdiği kararlar ortadadır.

Gazi Meclisimizin vatansever, milletperver milletvekilleri; milletimize karşı da tarih önünde de sorumluluk taşıyoruz ve bu ayıba artık hep birlikte son vermeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜYÜK BİRLİK PARTİSİ GENEL BAŞKANI MUSTAFA DESTİCİ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 102'nci yılını, başta çocuklarımız olmak üzere, büyük Türk milletinin 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı kutluyor, geleceğimizin umudu olan tüm çocuklarımızı gözlerinden öpüyor, hayırlı ve sağlıklı ömürler diliyorum.

23 Nisanı istikbalimizin umut ışıkları olan çocuklarımıza armağan eden Türkiye Büyük Millet Meclisimizin ilk Başkanı ve cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, silah arkadaşlarını, Meclisimizin kuruluşundan bugüne milletin istiklali ve istikbaline hizmet etmiş ve bugün aramızda olmayan, Rahmetirahman'a kavuşmuş olan tüm üyelerini rahmetle yâd ediyorum. Vatan savunması için hayatlarını feda eden tüm şehitlerimizi bir kere daha rahmetle, minnetle ve şükranla yâd ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜYÜK BİRLİK PARTİSİ GENEL BAŞKANI MUSTAFA DESTİCİ (Devamla) – Son cümlemi söyleyeyim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hiç kimseye bu kadar süre vermedim, üçüncü dakika olacak, 2 katına çıkacak.

Lütfen, bitirmek üzere buyurun.

BÜYÜK BİRLİK PARTİSİ GENEL BAŞKANI MUSTAFA DESTİCİ (Devamla) – Haftaya idrak edeceğimiz Kadir Gecemizi ve daha sonra inşallah büyük bir sevinçle karşılayacağımız Ramazan Bayramı'nızı tebrik ediyor, cümlelerinizi saygıyla ve muhabbetle selamlıyor, Allah'a emanet ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 102'inci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması ve günün anlam ve önemini belirtilmesi amacıyla yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 26 Nisan 2022 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 15.49

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 5

85'İNCİ BİRLEŞİM
23 NİSAN 2022 CUMARTESİ
SAAT: 14.00

DANIŐMA KURULU ÖNERİŐİ

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 102'nci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramının kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi amacıyla Genel Kurulda özel gündemle görüşme yapılması için Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23 Nisan 2022 Cumartesi günü saat 14.00'te toplanması ve bu toplantıda yapılacak görüşmelerde Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilen siyasi partilerin Grup Başkanlarına 10'ar dakika, grubu bulunmayan siyasi partilerin genel başkanlarına talepleri hâlinde 5'er dakika süreyle söz verilmesi ve bu Birleşimde başka konuların görüşülmemesi önerilmiştir. (Genel Kurulun 13.04.2022 tarihli 79'uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

85'İNCİ BİRLEŞİM

23 NİSAN 2022 CUMARTESİ

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin Açılışının 102'nci Yıl Dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramının Kutlanması, Günün Anlam ve Öneminin Belirtilmesi Amacıyla Yapılacak Görüşmeler

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

* * *

3 – SEÇİM

* * *

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

* * *

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

* * *

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

* * *

7 – KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

* * *
